

О. Калмус

За незалежну, вільну українську науку!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЄВРОПІ

Вісті із Сарселю

Неперіодичний бюлетень Акції—С

Париж—Мюнхен

Вересень 1985

Ч. 27

ДО 85-ЛІТТЯ
ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА

23. 9. 1900 — 32. 9. 1985

Портрет-різьба Григора Крука, Мюнхен

спогади Володимира Кубійовича — «МЕНИ 85», Мюнхен 1985, стор. 308 + фото-портрет автора, ціна дол. 15,—

*

Для відзначення двох ювілеїв — 40-ліття появи ЕУ і 85-ліття з дня народження її творця — з наміром **СТВОРИТИ ВІЧНИЙ ФОНД ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ** відбудуться:

**ЗУСТРІЧІ З УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНСТВОМ
ВЕРЕСЕНЬ — ГРУДЕНЬ 1985**

1	субота	28	вересня	Нью-Йорк	ЗДА
2	неділя	29	"	Чікаго	"
3	субота	5	жовтня	Філадельфія	"
4	неділя	6	"	Торонто	Канада
5	субота	12	"	Едмонтон	"
6	неділя	13	"	Вінніпег	"
7	субота	19	"	Клівленд	ЗДА
8	неділя	20	"	Детройт	"
9	субота	26	"	Балтімор	"
10	неділя	27	"	Вашінгтон	"
11	субота	2	листопада	Оттава	Канада
12	неділя	3	"	Боффало	ЗДА
13	субота	9	"	Тандер Бей	Канада
14	неділя	10	"	Ванкувер	"
15	субота	16	"	Ст. Франціско	ЗДА
16	неділя	17	"	Льос-Анджелес	"
17	четвер	28	"	Канберра	Австралія
18	субота	30	"	Сідней	"
19	неділя	1	грудня	Брізбен	"
20	субота	7	"	Мелборн	"
21	неділя	8	"	Аделаїда	"
22	субота	14	"	Перт	"
23	неділя	15	"	Нортгем	"

Деталі зустрічей у летючках місцевих Громадських Комітетів.

АНГЛОМОВНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА, ЇЇ ПІДГОТОВА Й ПУБЛІКАЦІЯ

(Доповідь на Ювілейному Науковому Конгресі НТШ в Нью-Йорку,
6 листопада 1983)

Два томи англomовної Енциклопедії Українознавства (далі: ЕУ) під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича та під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка, які появилися у видавництві Торонтського Університету старанням і коштом Українського Народного Союзу — (перший том у 1963-му, другий у 1971-му) — нагадують своїм задумом, своєю підготовою та своєю публікацією ті піонерські часи американської історії, коли з великим трудом і ризиком треба було здобувати нові горизонти промислування шляхів до них та засвоювання їх встановлюванням відповідних законів.

Цю справжню епопею підготовки й публікації двох томів англomовної ЕУ, що появилася під назвою „UKRAINE — a Concise Encyclopaedia“ (Україна — стисла енциклопедія), та яка відома під вживаною, скороченою назвою «АЕУ», можна б поділити на декілька головних частин, зокрема на такі, як: 1) Ініціатива, 2) Редакційна підготовка, 3) Переклади, 4) Публікація та 5) Оцінка. Дві, згідно три перші із названих частин авторитетно з'ясував найбільш компетентний автор, сам головний редактор як української, так і англomовної Енциклопедії Українознавства, проф. д-р Володимир Кубійович, у своїй статті: «Довідники українознавства й англomовна Ен-

циклопедія Українознавства — міркування головного редактора», надрукованій в Альманасі УНСоюзу на 1972-й рік (стор. 59—70). Відбитку повного тексту тієї статті долучую до цієї доповіді для еventуального друку, а для інформації тут коротко про дещо згадаю, віддаючи в цій доповіді головну увагу справам публікації та опісля оцінки.

Автор, проф. В. Кубійович, пише насамперед про довідники українознавства до появи першої загальної частини української Енциклопедії Українознавства, останній зошит якої появилася на весні 1952 року. До того часу першим довідником українознавства автор вважає два томи приготованої з ініціативи проф. Михайла Грушевського та надрукованої російською мовою в Петербурзі в роках 1914 і 1915 книги «Українский народ в его прошлом и настоящем». Оба томи (разом 750 сторінок) містять праці видатних українських і російських авторів, як М. Грушевський, Ф. Вовк, М. Ковалевський, акад. Ф. Корш, А. Кримський, М. Туган-Барановський, акад. О. Шахматов та ін.

Другим часово і першим українською мовою довідником українознавства проф. Кубійович вважає нарис у 3-му томі «Української Загальної Енциклопедії», що появилася у Львові в роках 1930—35 під головною редакцією проф. Івана Раковського. Цей розділ «Україна», що його зредагував Василь Сімович, займає 351 сторінку та містить 49 статей практично з усіх ділянок українознавства.

Черговим довідником українознавства проф. Кубійович називає книгу німецькою мовою «Гандбук дер Україне», надруковану в Берліні на декілька місяців перед вибухом німецько-советської війни в 1941 році. Книга має 416 сторінок та появилася старанням Українського Наукового Інституту в Берліні під редакцією його директора проф. Івана Мірчука у престижному німецькому видавництві О. Гаррасовіца в Ляйпцігу.

Четвертим з черги, але основним довідником українознавства є без сумніву загальна і гаслова ЕУ. Інформації про них та їх характеристика й оцінка не належать до нашої мети, але у зв'язку з нашою темою є характеристика завдань обох енциклопедій, української і англійської, що її подає їх головний редактор проф. д-р Володимир Кубійович у цитованій статті. Цитую дослівно:

«Енциклопедія Українознавства — її перша і друга частини — мають три головні завдання: поперше — це є основний довідник українознавства для 2-мільйонної маси українців і осіб українського походження, які живуть у діаспорі за межами ССРСР та його сателітів. Подруге — ЕУ має бути джерелом знань про Україну і український народ — і це є теж завдання АЕУ — Англомовної Енциклопедії Українознавства. Потрете — може найважливіше: ЕУ має бути джерелом об'єктивних інформацій про минуле і сучасне України для українців на рідних землях, де большевики промовчують, або фальшують здебільша те, що становить суть українознавства...».

Проф. В. Кубійович головну частину цитованої статті присвячує, очевидно, англомовній ЕУ, зокрема її редакції і редагуванню. Копію тієї части-

«ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ»

2-й КУРІНЬ У.П.С.-ок

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 14.165,—

Емблема куриня

«Ті, що греблі рвуть», другий курінь Уладу Пластунок Сеніорок, взяв на себе зобов'язання в 1963 році: провадити в Пласті — передовсім у Пласті, але й поза ним! — т. зв «А кці ю — С», тобто АКЦІЮ ДОПОМОГИ для НТШ—САРСЕЛЬ—ЕУ! Цю акцію проводить курінь вже 22-й (двадцять-другий) рік. До сьогоднішнього дня зібрано на допомогу виданню ЕУ: § 14.165,—. Всі в плати докладно записані в касових курінних книгах, з яких це звітлення подала

(—) *Іванна Городиська*
скарбник Плавні «Гребель» в Чикаго

ни його статті, в якій віддано і деяку увагу справі перекладів українських оригіналів на англійську мову, долучую до цієї доповіді. Вона говорить сама за себе.

*

Про ініціативу АЕУ та її редагування проф. Кубійович пише, що вже під час праці над ЕУ-1 він почав думати про її видання світовими мовами, зокрема англійською. В тій цілі він уже в 50-тих роках почав кореспонденцію з тодішнім редактором «Свободи» і дійсним членом НТШ д-ром Лукою Мишугою. Проф. Кубійович в дальшому пише (цитую): «Цей визначний громадянин (себто д-р Мишуга) і тодішній голова Українського Народного Союзу Дмитро Галичнин зрозуміли вагу АЕУ і подбали, що УНС вирішив видати АЕУ як свою власність під фірмою НТШ...». Проф. Кубійович в дальшому згадує, що редакція англійського видання енциклопедії мала складатися з трьох осіб: проф. Кубійовича, проф. Юрія Шевельова та д-ра Луки Мишуги — два перші мали подбати про відповідне відредагування українського тексту, а д-р Мишуга мав зайнятися його перекладом на англійську мову.

Продовження на стор. 10

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА КАТЕДРА св. о. МИКОЛАЯ
В ЧІКАГО

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Катедрa св. о. Миколая в Чикаго

Українська Католицька Катедрa св. о. Миколая в Чикаго, Ілл. була збудована в 1915 р. Праці біля будови почалися два роки раніше. Благословення наріжного каменя відбулося 17-го листопада 1913 р., а перша св. Літургія була відслужена 7-го січня 1915 р. Тодішнім парохом був о. М. Струтинський.

Ця величава структура в стилі козацького бароко має 13 купол, висока на 112 стіп, довга 155 стіп і широка на 85 стіп, має понад 1000 сидячих місць. Розмалювання всередині церкви почалося щойно в 1928 р. за проєктом о. Гліба Верговського, а праці виконав арт. мал. Теодор Катамай. Парохом у тому часі був о. Ф. Тарнавський.

Із створенням єпархії св. отця Миколая в 1961 р. і призначенням о. Ярослава Габра на єпископський престіл — церква св. о. Миколая стала катедрою.

В 1974 р. почалася основна віднова 60-літньої будівлі. Церкву розмалювали мистці з Філядельфії Борис Макаренко і Мирон Білинський. Катедрa — це мистецький твір, розмальований в нео-візантійському стилі.

Врочистості посвячення відновленого храму відбулися 30-го жовтня 1977 р. при участі численних владик УКЦеркви та інших обрядів. Акту благословення довершив Пресвященний Владика Ярослав Габро. Парохом катедри був о. прелат П. Леськів.

Тепер владичий престол перебрав Пресвященний Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, а парохом с. о. крил. В. Климчук.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРАФІЯ СВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ В ЧІКАГО

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Українська Католицька Парафія св. Володимира і Ольги в Чикаго створена в 1968 р. для вірних, що святкують за старим юліанським календарем. Патріярх Йосиф Сліпий у порозумінні з місцевим єпископом Преосв. Ярославом Габром та ієрархією УКЦеркви заснував цю парафію, щоб закінчити календарний конфлікт у Чикаго (існував з 1964 р.; його вів К-тет оборони традиції, обряду і мови). Першим настоятелем парафії був о. крилош. Павло Джулинський, а з 1975 р. с о. митрат Маріян Бутринський.

Парафія спочатку мала близько 900 родин, а в 1985 р. має 1200 зареєстрованих родин з 4,500 вірними. До 1973 р. парафія користувалася приміщенням Православної Катедри св. кн. Володимира, в якому то часі нав'язалася жива екуменічна співпраця з православними. 1973 р. Блаженніший Патріярх Йосиф посвятив новозбудований собор св. Володимира і Ольги, що його за проєктом архітекта Яр. Корунського збудовано в традиційному візантійсько-українському стилі, а який опісля розмалював мистець Іван Дікий.

Обирана щороку парафіяльна рада, разом з ін. органами, керує парафією в адм.-орг. справах. При парафії існують церковні орг-ції братського типу: Сестрицтво Покрова Пресв. Богородиці, Братство св. Андрея, Братство св. Михаїла, Братство Молоді св. Бориса і Гліба та Братство Входа в Храм для прислужащих до Св. Літургії хлопців. Крім цього діють мистецькі одиниці: мішаний хор «Прометей», чоловічий хор «Ірмос»; в різний час діяли молодечі співочо-танцювальні ансамблі, серед яких відома була Театральна Студія Молоді (1972-80). Від 1978 р. дотепер існує Школа Балету і Народного-сценічного танцю. Парафія видає друкований двотижневик «Церковний Вісник» від 1968 р. (тираж 2000 прим.) та річний календар-альманах (до 1985 р. — 16 випусків). Кожного вівторка парафія має свою однугодинну радіопередачу. Від 1967 р. провадить власну книгарню і друкарню «Ставропігія». Парафія тісно співпрацює і допомагає місцевій філії Укр. Католицького Університету. Собор св. Володимира і Ольги відвідав

д-р ДЕМУС ПИЛИП і ВОЛОДИМИРА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.790,—

Демус Пилип, лікар, народився 27 грудня 1916 в с. Мужилівці, пов. Яворів, Галичина; — син хлібороба Григорія і Еви Грицак. Як сам каже, запам'ятав з дитинства грубі спрацьовиті руки з мозолями своїх батьків та їх осмалені на сонці лица. Середню освіту зачав в Яворові, а закінчив у Львові. Студіював філософію в Богословській Академії (4 семестри) та один рік вищої педагогії. Свої медичні студії розпочав у Єні, Турингія, Німеччина, а закінчив в Ерлангені дипломом доктора медицини. Спеціалізувався у внутрішній медицині та дерматології. По переїзді з родиною в 1950 р. до ЗДА, закінчив свій «інтерншіп» і провадить до сьогодні власну лікарську канцелярію в Мокені, Ілл., біля Чікаго. Член Укр. Лікар. Т-ва від початку його засновання, член Культурного Т-ва у Вінніпезі, Канада, член НТШ та, під цю пору, є пресовим референтом Головної Управи УЛТЦА.

Володимир, народилася в Цеперові, біля Львова, в родині управителя школи Степана Кугута і Марії з Любозяцьких (мати — чешка). Середню освіту здобула у Львові, де розпочала студії фармації, які по переїзді до Німеччини в 1944 р. далі продовжувала. Цього року виходить заміж за д-ра П. Демуса, а в 1950 р. вже з двома синами переїжджають вони до ЗДА і поселяються в Мокені, Ілл. Тут приходять на світ ще три сини. Впродовж тих років доривочно пише вірші, але щойно коли випровадила у світ своїх п'ятьох синів, знайшла час видати дві збірки поезій: «На людських озерах» і «Вічне тепер». Довголітня активна членка Союзу Українок Америки і опікунка студентки в Бразилії.

двічі Патріарх Йосиф (1973, 1976), а чисельні делегації і ансамблі парафії брали участь у різних врочистостях у Римі та інших містах ЗДА і Канади.

Тепер у парафії, крім о. митрата М. Бутринського, працюють ще о. Петро Ґаладза і о. Мирон Панчук і два дякони о. Микола Оришук і о. Андрій Онуферко.

Парафія св. Володимира і Ольги діє в системі Української Католицької єпархії св. Миколая (з 1971 р. єпископ Інокентій Лотоцький) як зареєстрована корпорація на підставі окремого статуту. Майно парафії 1985 р. вносить понад 5 млн. дол. В цьому році Парафія рішила збудувати великий культурно-релігійний осередок як пам'ятник тисячолітньому юзівсьві Хрещення України.

Т-ВО «УКРАЇНСЬКА УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА В ЧІКАГО
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.866,—

Управа Т-ва «Українська Учительська Громада» в Чікаго

Зліва направо: Стефанія Чушак, д-р В. Процик, інсп. Ю. Назаревич, А. Білинська, А. Михайлович, дир. Я. Берестянський; стоять: дир. І. Дмитерко, мгр. О. Кочман, І. Городиська, мгр. О. Мудра, В. Зельвак, мгр. Ю. Стельмащук

Т-во «УКРАЇНСЬКА УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА» в Чікаго, одна з перших і найбільших учительських громад в ЗДА, заснована в жовтні 1950 р. з ініціативи к-ту в складі: проф. Павло Баб'як — голова, проф. Касіян Тучапський — заст. голови, Іван Михальцевич — секретар, проф. Дмитро Дахнівський — скарбник, Генрик Коваль — член Управи.

Вже в першому році свого існування до Уч. Громади долучилося 156 членів — учителів початкових і середніх шкіл, які прибули до Чікаго по Другій світовій війні. Того ж року Уч. Громада зорганізувала курси українознавства, які в рік опісля переорганізовано на 12-ти класову школу українознавства, Фреквенція учнів рік-річно зростала, а в шкіль. році 1972-73 відвідувало школу 760, іспит зрілості зложило 82 учні.

За час ведення українознавчої школи (29 років) т-вом «Укр. Учительська Громада» директорами були: Ю. Назаревич, проф. О. Левицький, проф. А. Антонович, Я. Берестянський і М. Губчак.

Головами «Учит. Громади» були: проф. П. Баб'як, проф. А. Антонович, д-р М. Терлецький, проф. К. Тучапський, Ю. Назаревич, М. Ременюк, М. Губчак, В. Дзуль, В. Шуя, Ю. Стельмащук, І. Дмитерко і Ю. Назаревич.

Крім школи українознавства Уч. Гр-да зорганізувала педагогічні курси для вишколу молодих учителів. Першим директором курсів була бл. пам. проф. Людмила Кодельська, а опісля проф. М. Семчишин.

Уч. Гр-да влаштовувала кількакратно крайові конференції, семінари і доповіді науко-методичного характеру для учителів усіх українознавчих шкіл на терені Чікаго. Вона теж була ініціатором Об'єднаних Українських Педагогів в ЗДА, що було побудоване ротаційною системою. Першим осідком ОУП було Чікаго.

Продовження зі стор. 5

Уже на самому початку підготовки АЕУ виникли поважні труднощі, які на деякий час припинили працю, зокрема після перенесення Осередку НТШ до Сарселю у Франції. На це склалися різні персональні і речеві причини, бо ніхто з трьох редакторів не мав нагоди і можливостей присвятити відповідний час на працю над АЕУ. Сам проф. Кубійович мусів віддати весь час на влаштування науковсго осередку НТШ в Сарселі, проф. Шевельов виїхав до Америки, а д-р Мишуга помер. Крім того, в Москві почала появлятися Большая Советская Энциклопедия і містила чимало натягнуеного на своє копило українського матеріалу, що вимагало відповідної уваги АЕУ.

Справа почала знову налашдуватися в 1957 і на початку 1958 року під час відвідин проф. В. Кубійовича в Нью-Йорку. На цю тему проф. Кубійович у цитованій вже статті пише:

«...Я обговорив справу АЕУ з керівництвом Українського Народного Союзу, зокрема з його голозою Д. Галичином та наступником Л. Мишуги редактором «Свободи» Антоном Драганом, а також з проф. Шевельовим та деякими співробітниками ЕУ. Ми вирішили, що АЕУ буде цілковитою переробкою українського видання, що першу загальну частину видамо у двох томах... Після нових дсмовлень головним редактором АЕУ став я, а в склад Редакційної Колегії першого тому входили проф. Зенон Кузеля (етнографія), проф. Юрій Луцький (література і він відповідальний за англ. мову), проф. Олександр Оглоблин (історія), і проф. Юрій Шевельов (мова). Обов'язки редактора-видавця (завідуючого редактора) припали Антонові Драганові. З прихильністю поставився до справи АЕУ новий голова УНСоюзу Йосип Лисогір...».

У цитованій статті проф. В. Кубійович згадує про «чимало труднощів» з перекладами українських текстів на англійську мову. Це дуже лагідно сказано. Колись хтось порівняв переклади з жінкою: мовляв, гарна, але невірна, або погана, але вірна.

Підготовка англомовного видання ЕУ не була першим того роду почином. Різні спроби перекладів з українського на англійське, як і з англійського на українське були вже з кінцем минулого сторіччя, а видання англомовних книжок на українські теми, оригінальних і перекладних, почалося зокрема в 30-тих роках між двома світовими війнами завдяки д-рові Мишугі та Українському Народному Союзові. Попередником АЕУ було видання —старанням і коштом УНСоюзу — в 1941 році у престижевому видавництві Єйлського ун-ту одномовної «Історії України» Михайла Грушевського.

Проте, до часу — як це називалося — «англомовного оформлення» ЕУ намарно було б шукати якоїсь системи наших перекладів, зокрема коли мова про транслітерацію і термінологію. У цьому відношенні АЕУ є справжнім піонером, «словом у началі». Засади транскрипції подані у вступі до першого тому АЕУ. Ми не думаємо їх тут оцінювати, але можемо ствердити, що ця система була найбільш дбайливо і в даних обставинах найбільш фахово обміркована на базі вже існуючої, транслітераційної системи Конгресової Віблотеки із деякими відхиленнями, що існували в транслітераційній системі Колюмбійського університету. Головну роль у розв'язанні та вирішенні цієї транслітераційної проблеми, як і ряду інших проблем перекладного порядку в англомовному оформленні АЕУ відіграли тоді мо-

Продовження на стор. 12

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
В ЧІКАГО

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.189,—

Голови та члени Управ УЛТПА, Відділ Ілліной з-перед 1968 року

Перший ряд (сидять зліва) д-ри: Іван Козій, Тома Воробець, Юлія Сидор, Василь Стефурак та Семен Коцій. Другий ряд (стоять зліва) д-ри: Павло Пундій, Роман Ковалевський, Орест Яхторович, Роман Смик, Василь Трухлий, Пантелеймон Грицеляк, і Михайло Головатий. Третій ряд (стоять зліва) д-ри: Ераст Бурачинський, Петро Харук, Роман Оришкевич, Анатоль Литваківський, Мирослав Коленський та Анастазій Горчинський.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки — відділ Чикаго зорганізовано спершу як секцію т-ва «Самопоміч» 23-го червня 1951 р. з тимчасовим головою д-ром Романом Гаванським. Рік пізніше, під час головства д-ра Василя Стефурака, УЛТ в Чикаго прилучено як філію централі Українського Лікарського Товариства Америки в Нью Йорку.

УЛТ в Чикаго проявило живу громадську та професійно-наукову діяльність. Крім своїх регулярних сходин із науковими доповідями, уряджувано щорічні лікарські бенкети з презентацією дебютанток, з яких прибуток призначувано для УСХС в Мюнхені, та зорганізовано чотири наукові лікарські з'їзди в 1958, 1966, 1977 і 1981 роках.

В грудні 1957 р. іллінойський відділ УЛТ гостив голову НТШ проф. С. Смаль-Стоцького та проф. В. Кубійовича та започаткував удалу кампанію на фонд Енциклопедії Українознавства зложивши 1.250.00 дол. Українські лікарі в Чикаго щедро відгукнулися в збіркових кампаніях на фонд ЕУ в 1970, 1975 та 1980 рр.

Продовження зі стор. 10

лоді наші науковці, сьогодні вже покійний д-р Леонід Соневицький та опісля д-р Богдан Цюцюра. Про вартість АЕУ у цьому відношенні міг би сказати сьогодні мабуть кожний, хто має до діла із перекладами українських текстів на англійську мову, включно із юними перекладачами виданої з нагоди цього 110-літнього ювілею НТШ брошури нашого голови, проф. Ярослава Падоха, про «Незнициме Товариство».

*

Справа видавця, у випадку АЕУ і за словами заступника головного редактора цієї енциклопедії і загального редактора її другого тому, покійного Богдана Кравцева дуже «промовиста», і вимагає деякого попередження тісно з цим пов'язаною справою автора передмови.

УНСоюз мав у цьому відношенні деякий досвід: видання одностомової «Історії України» Михайла Грушевського у видавництві Єйлського університету позитивно перерішила передмова, яку написав професор того університету д-р Юрій Вернадський.

Цим досвідом керувалися ми в УНСоюзі в доборі автора передмови до АЕУ. Очевидно, що дуже позитивної передмови можна б було очікувати від таких відомих знавців української історії і проблематики, як професори Менінг, Кірконел чи інші. Але в тому то і діло, що вони були відомими прихильниками, що могло радше утруднювати наші заміри. У цій справі ми мали найбільш кваліфіковану опінію — самого проф. Кларенса Менінга і також за його порадою УНСоюз рішив звернутися в справі цієї передмови до проф. Ернеста Дж. Сіммонса, якого вважалось за найвидатнішого славіста в Америці і не тільки без будь-яких симпатій до українців, але й навпаки. Був час, що проф. Роман Смаль-Стоцький пропонував заходи для започаткування Конгресового слідства проти проф. Сіммонса за його виступи, що їх проф. Стоцький оцінював як антиамериканські. Проф. Сіммонс був тоді у Центрі завансованих студій у Мідделтавні в Коннектикат.

Ми з тодішнім предсідником УНС д-ром Дмитром Галичиним відвідали проф. Сіммонса — очевидно за попереднім порозумінням телефоном — у його домі та передали йому частину матеріялів заплянованої АЕУ. Його оцінка

Продовження на стор. 14

В 1962 р. д-р Тома Лапичак перебрав редакцію Лікарського Вісника (ч.: 24-41 за 1962-66 роки).

В 1975 р. УЛТ, відділ Ілліной, перебрав успішно обов'язки централі УЛТА зі слідуочими головами: д-р Ахіль Хрептовський, д-р Василь Трухлий, д-р Мирослав Харкевич, д-р Петро Моцок і д-р Мирослав Коленський.

В 1977 р. зорганізовано Медичний Архів-Бібліотеку УЛТПА в Чікаго. Д-р Павло Пундій став архіварем та редактором архівних видань «Український Медичний Архів», а д-р Маріян Панчишин, мол. став його секретарем і бібліотекарем.

Від 1982 р. головство іллінойського відділу УЛТПА перейшло в руки молодих українських лікарів (д-р Юрій Грицеляк, д-р Юрій Процик), які успішно продовжують працю своїх попередників.

Під сучасну пору УЛТПА, відділ Ілліной, начислює 210 членів.

КАСА «САМОПОМІЧ» В ЧІКАГО
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 10.000,—

Рада Директорів Кооперативної Каси «Самопоміч» в Чикаго — 1985 р.

Сидять з-ліва: Віктор Войтихів — секретар Ради, Іван Лисейко — віцепрезидент, Олексій Пошиваник — віцепрезидент, Омелян Плешкевич — почесний президент і голова Української Світової Кооперативної Ради, Роман Мицик — президент, Михайло Кос — віцепрезидент, Богдан Ватраль — ексекютивний директор і фінансовий феферент.

Стоять з-ліва: Іван Печенюк — голова Кредитового Комітету, Любомир Климкович — голова Контрольної Комісії, Олег Караван — член дирекції, Іван Павлик — член дирекції, Ореста Фединяк — член дирекції, Хризант Костюк — член дирекції, Павло Олексюк — організаційний референт, Любомир Джулинський — член дирекції, Лев Казанівський — правний дорадник.

Федеральна Кредитова Кооперативна Каса «Самопоміч» в Чикаго розпочала свою діяльність 2-го липня 1951 р. із 43 членів та 350 дол. капіталу. Членами першого проводу були Ілля Семянчук, Антін Атримович, Роман Мицик, Омелян Плешкевич, Олександр Нагорняк, Михайло Семкович, Осип Дацко, Богдан Білинський і Григорій Масник.

Успіхи Каси «Самопоміч» за 34 роки існування були значні. З кінцем 1984 р. досягнуто 62 міль. дол. капіталу, членів було 7,815, що разом мали приблизно 11,000 конт. Із своїх прибутків Каса «Самопоміч» інвестує понад 60% капіталу в членах, у формі позик. За останніх 34 роки видано 139,316,366 міль. дол. позик, з чого 83 міль. дол. т. зв. моргеджових позик. Студентських позик з кінцем 1984 р було 403, на суму 2,318,150 дол. Позики протягом років одержали шість українських церков, включаючи півмільйонну позику на Українську Церкву-Пам'ятник у Баунд Брук, ЗДА. Три організації молоді та дві цілоденні школи користали з кредиту і дотацій.

Продовження зі стор. 12

матеріалів була суперлятивна і відповідь щодо авторства передмови логічно позитивна.

Мавши таку оцінку і таку передмову, ми, очевидно, і не думали про будь-які труднощі у підшуванні престижевого видавця. Ми дуже помилилися. Справа видавців могла б бути — сказавши заведеною фразою Богдана Кравцева — «найбільш промовистою» в багатьох інших відношеннях. Обмежений часом, згадаю радше для прикладу тільки про два такі видавничі проєкти: Єйлський і Колумбійський університети.

До видавництва Єйлського університету ми звернулися насамперед. Це ж вважалося на свій лад за «наше» видавництво з огляду на публікацію сторіи Грушевського. У цій справі залучую до цієї доповіді копії оригінальних листів, які говорять самі за себе. Початкове майже одушевлення вартістю «матеріалів справжніх енциклопедичних пропороцій» й після «на жаль, публікація таких книг не є в нашій програмі». Усі наші додаткові заходи, включно із натяками на відповідні «дотації», не мали жадного успіху. Видавництво Єйлського університету, «наше видавництво», відмовилося від друку АЕУ формально із «технічних причин», але ми не мали жадного сумніву, що ці «дійсні причини» були іншого порядку і відносилися до змісту, а не до форми пропонованої публікації.

*

Після невдачі заходів з «нашим» видавництвом Єйлського університету, ми звернулися в цій же справі вже в тому ж 1958 році до видавництва Колумбійського університету. Історія повторилася: початково майже захоплення кількістю і якістю матеріалу, опісля помітне охолодження і, вкінці, відмова від публікації. Але цим разом ми вже дістали — завдяки нашим приятелям у Колумбії — вияснення справжніх причин відмови. Наведу дещо із листів, копії яких залучую.

Лист управителя В-ва Колумбійського університету Генрі Г. Вігінса до завідуючого редактора АЕУ А. Драгана, 28 квітня 1958:

«Пане Драган: Від того часу, як 7 березня я розмовляв з Вами і п. Галициним відносно публікації Енциклопедії в нашому видавництві, цей проєкт мав багато уваги з боку членів нашого Публікаційного Комітету. Ми також

У промислово-торговельному секторі фінансовано українські мотелі у Вискансин Делс, які сьогодні мають вартості коло 12.5 міль. дол., та різні фабрики, крамниці, індустріальні будівлі й т. п. Каса «Самопоміч» також допомагала у розбудові українських підприємств у інших містах, як Міннеаполіс, Рочестер, Детройт і Клівленд. На різні українські громадські потреби Каса пожертвувала понад 900,000 дол.

Найважливіше завдання, яке сповнила Каса «Самопоміч» протягом свого існування — це старання проведу передати надбання Каси молодшому поколінню. До своїх керівних рядів Каса завжди добирала людей різних українських громадських середовищ, різних віровизнань і різного віку та зуміла зацікавити і підіотовити до праці молодих кваліфікованих людей з фаховим знанням та громадським стажем.

КОТЕНКО ВОЛОДИМИР
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.050,—

Котенко Володимир, бухгалтер (середня освіта), народився 12 серпня 1910 на Сумщині (слобода Юнаківка). Батьки були репресовані в роки «суцільної колективізації». Їх було позбавлено хати й усього майна. Залишилось тільки те, що мали на собі. Замість призову до війська, був змобілізований до тилового ополчення в 1932-му році. Втікав з тяжкої роботи на далекому сході. Затриманий на Манджурському кордоні був засуджений на три роки «виправно-трудоих лагерів». На захід дістався в 1942-му році, в час Другої світової війни. З 1951-го року в ЗДА. Приймав активну участь в громадському житті.

Від Редакції: Фундацію вплачено — \$ 25,— в 1972 р.; \$ 25,— в 1980 р.; \$ 2.000,— в 1982 р. Через технічну помилку ця остання вплата не була ще проголошена на сторінках «Віс», за що прохаємо вибачення у пана В. Котенка.

радилися з науковцями, познайомленими з оригінальним твором, перевіреним і доповненим перекладом якого є Ваша енциклопедія.

Наше В-во, як Ви без сумніву самі знаєте, може публікувати тільки манускрипти високої наукової якості, апробовані нашим Публікаційним Комітетом, і в додатку має репутацію видавця джерельних творів найвищої якості. Багато науковців, познайомих із опублікованим українським виданням Енциклопедії, високо оцінюють її об'єктивність та вжитковість її частин, але Комітет уважає, що перед будь-яким рішенням відносно публікації англомовного видання під нашою фірмою, ми повинні мати манускрипт обох томів та перевірити зокрема ті його частини, які в оцінці нашого Комітету вимагають перевірки незалежними фахівцями...».

Згідно з побажанням В-ва, ми доставили всі скрипти для обох томів. За три місяці, точно 31 липня того ж 1958 року, ми одержали від того ж п. Вірґіна листа, в якому м. і. написано:

«... Ми вже маємо звітлення про ряд частин англомовної енциклопедії. Звітлення потверджують початкові завваги, що їх ми одержали від науковців, познайомих з українським виданням, що твір включає багато вартісного матеріалу, який повинен бути до розпорядження науковців в

англійській мові. Але звіт також вказує, що в деяких частинах твору подані інформації в такий спосіб, щоб піддержати специфічні політичні точки зору.

Очевидно, що не може бути будь-яких застережень відносно того, що книжка заступає певний погляд, як і проти того, що університетське видавництво публікувало таку книжку. Але, у наукових працях погляди загально в'ясняються і рівночасно подається читачеві інформації про протилежні погляди, хоча автор з ними не погоджується...».

В листі далі сказано, що в-тво жалує, але Енциклопедії друкувати не буде. Очевидно, не сказано, які то політичні погляди односторонньо фаворизуються в енциклопедії, але приватно, завдяки нашим приятелям у Колумбії, ми довідалися в чому справа: своєрідним «каменем приткнення» була справа Київської Русі, як початку української нації. Довідавшись про це, ми в порозумінні з головним редактором проф. Кубійовичем уже також приватно запропонували, що в окремому розділі, чи підрозділі, додатково з'ясується, що є інша школа, яка вважає, що Київська Русь була початком не однієї української, але трьох слов'янських націй, себто української, російської і білоруської, але справа вже була перерішена. В-во Колумбійського університету з політичних міркувань відмовилося від друку нашої АЕУ.

*

Історія повторювалася з іншими університетськими видавництвами, аж вкінці і насамперед завдяки проф. д-рові Юрієві Луцькому на видання нашої АЕУ погодився без будь-яких застережень Торонтський університет, згл. його видавництво.

Ця справа, зокрема надзвичайна доброзичливість та практична допомога кваліфікованого видавничого персоналу, включно з редакційним, причинилася до публікації АЕУ в такій формі, що здобула собі найвищі признання кваліфікованих знавців і рецензентів, що очікує ще свого висвітлення. Згадаю ще тільки про чергову і одну з найважливіших справ АЕУ, це її популяризацію в науковому світі. По 40 000 примірників інформаційних брошур після випуску першого тому АЕУ в 1963 році і другого тому в 1971 році розіслало це видавництво по всіх більших, зокрема університетських бібліотеках світу. Як нам відомо, В-во Торонтського університету тісно співпрацює з в-вами Оксфордського університету в Європі та МекМіллена на Далекому Сході. Факт, що досі вже треба було додрукувати до початково 5 000-го тиражу обох томів цієї коштовної книги має свою вимову.

*

На закінчення ще бодай коротко і загально про оцінку книжки кваліфікованими знавцями-рецензентами. Та оцінка суперлятивна. До цієї доповіді долучую копії цілого ряду оригінальних оцінок у серйозних наукових журналах, а для прикладу наведу тільки дещо:

«*Сайєнтифік Америка*», листопад 1965: «...книга охоплює неймовірну кількість матеріалу про цю древню країну і нарід...».

«Славик Рів'ю», ч. 1, 1969. Ловел Р. Тіллет із Вейк Форест Коледжу у майже 3-сторінковій рецензії у заключенні пише: «... Тут ми маємо найбільш корисний том інформацій про Україну, доступних в англійській мові... Разом із другим томом це буде необхідна джерельна праця для кожного, хто цікавиться українськими студіями...».

«Діагвзі Рів'ю», осінь 1965: «...цей імпресивний том є найбільш завершеною довідковою книгою про Україну в англійській мові... Книга найбільш показна (імпресів) у кожному відношенні...».

«Букс Аброд». В-во Оклагомського університету, Норман. Окоа...: «Це книга, яку повинен читати кожний, хто зацікавлений слов'янськими проблемами, щоб поширити своє знання про Україну її початки, історію, культуру...».

«Американ Гісторікал Рів'ю», орган Американського Історичного Т-ва, січень 1965: «...Також завдяки обширній і доведеній до останнього часу бібліографії при кожній статті книга без сумніву стане головним пунктом виходу для майбутніх українських студій...».

У цій рецензії, між іншим, подибуємо зокрема актуальну сьогодні згадку про голодоморство. В рецензії сказано: «Всеволод Голубничий в історії України від 1917 року досі подає советські статистичні дані на доказ нищівних наслідків колективізації... та безмірности голодоморства України в 1932—33 рр.».

Це тільки короткі уривки і тільки з кількох з-поміж багатьох рецензій на 1-й том АЕУ. Рецензії на 2-й том були не менш, а то ще й більш позитивні. І знову тільки для прикладу наведемо такі:

«Славик Рів'ю»: Перший том Енциклопедії, опублікований в 1963 році, «Славик Рів'ю» привітав, як найвартіснішу і найбільш потрібну однотомову працю з інформаціями про Україну, доступну в англійській мові. Тоді згадано, що разом із заповідженим другим томом, Енциклопедія буде необхідним твором для всіх, що зацікавлені українськими студіями... Тепер явився другий том, який виправдує ці твердження. Він доповнює ці на найвищому науковому рівні досліді, вже помітні в першому томі... Оба томи, це масивний і авторитетний твір, подібне і стисле передання повноти знань про Україну. Названа одним із рецензентів «переломовим твором довідкових знань про Україну», Енциклопедія є одним із найбільших довідкових творів нашого сторіччя.

«Оксфорд Букс», Оксфорд Юніверситі Пресс, Лондон: «Другий том Енциклопедії містить матеріяли, що є результатом дбайливих дослідів та представлених на високому науковому рівні, наявному вже також у першому томі...».

«Кенедіян Славонік Рів'ю»: Стисла Енциклопедія є перевіренным та основно доповненим англомовним виданням три-томової української праці-твору, опублікованої Науковим Т-вом ім. Шевченка в Мюнхені в 1949 році... Другий том продовжує достойну традицію першого тому, подаючи добре збалансовану та показну (імпресів) презентацію предмету. Оба томи подають таке багатство знань, що вони повинні знаходитися у кожній біль-

шій бібліотеці, як і в кожній установі, зацікавленій слов'янськими студіями та Східною Європою взагалі...».

Згадати б ще коротко про одну порівняльну рецензію на нашу АЕУ та на англomовну «Совет Юкрейн», видану в Кисві в 1969 р. Рецензія появилася у «Квінс Квортерлі» у Кінгстоні в Онтаріо у зимовому виданні 1971 і написав її Ричард А. Пірс із Квінс Коледжу. (Цитую в українському перекладі):

«СССР складається з багатьох країв; між ними — територіяльно, популяційно і культурним значенням — найбільшим є Україна. Писання про цей район є часто тенденційне і тому поява АЕУ об'ємистої, добре написаної, об'єктивної книги розкішного формату є важливою подією для науковців цієї ділянки. Том 1-й АЕУ, базований на 3-томовому українському виданні, появилася в 1963 році. Він коштує 37.50 дол., має 1 185 сторінок та охоплює географію, людність, етнографію, історію і культуру. Том 2-й вдержаний на тому самому високому рівні. Його 19 редакторів і 97 редакційних співробітників опрацювали розділи про право і уряд, церкву, мистецтво і науку, виховання, господарство, здоров'я, збройні сили та про українців у діяспорі... Обширний індекс допомагає шукати за матеріалом, а багатуща бібліографія включає советські джерела. Висока ціна може вплинути на обмежений індивідуальний продаж, але це є основний довідковий твір у школах і бібліотеках та всюди там, де є зацікавлення Советським Союзом взагалі, а Україною зокрема...». І далі:

«Совет Юкрейн», також чепурне видання, дозволяє на цікаві порівняння, які в багатьох відношеннях приносять честь (компліментс) еміграційному виданню. Продукт ще більшого редакційного штабу (49 редакторів і 245 редакційних співробітників) є перекладом тому «Українська ССР» з «Української Редянської Енциклопедії» (1964). Подібно, як і АЕУ, книга забезпечена багатством мап, табель та ілюстрацій. Тематика подібна, але помітно більше місця віддано революції в 1917 році, Другій світовій війні, комуністичній партії та советській економіці і советському суспільству. Вона підкреслює згоадні цілі, яким українці служать у советській сім'ї народів, засуджує «імперіялістів» і «троцькістів» та «буржуазних націоналістів». Сталіна заледви згадується, а Хрущова мабуть ні — брак індексу утруднює вжиток книжки. Але, не зважаючи на ті нестачі, книжка матиме свій вжиток для дослідника. Вражає різниця ціни (цей том коштує тільки 6 доларів) у порівнянні з еміграційним виданням, але немає сумніву про високу урядову субсидію для советського видання...».

Таких і подібних суперлятивних рецензій на оба томи АЕУ є десятки в американських, канадських, європейських: англійських, французьких, еспанських журналах і періодиках. Вони без сумніву поширюють і поглиблюють той рішальний імпакт на те, що вважається за головну мету української діяспори: поширювання правди про Україну.

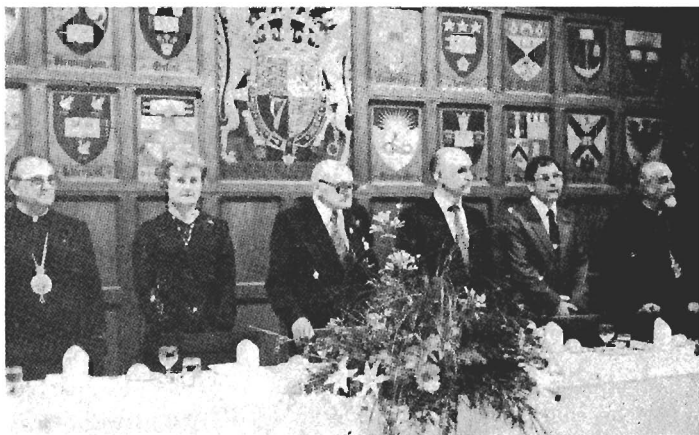
У цьому відношенні до АЕУ — її підготовки, видання і наслідків можна б. мабуть, оправдано віднести клясичне «Пер аспера ад астра» — «Почерез терня до зір!».

NEW ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

The appearance of volume one of the **Encyclopedia of Ukraine** was celebrated in Toronto on Friday, October 26, 1984. The festive banquet was held in the Great Hall of the University of Toronto's Hart House and was attended by over 240 persons from the Ukrainian and non-Ukrainian academic and civic circles, including guests from Europe and the United States.

Prof. Danylo Struk of the University of Toronto is the Managing Editor of the Encyclopedia of Ukraine.

At the reception, distinguished guests were Bishop Didovych, Mrs. Savaryn, Dr. Kubijovyc, Peter Savaryn, Prof. Merrilees and Bishop Borecky.

The master of ceremonies was Professor Danylo Husar Struk, the director of the encyclopedia project and its managing editor. After the invocation conducted by the Very Reverend Bishop Isadore Borecky of the Ukrainian Catholic Church, Professor Brian Merrilees, vice provost of the University of Toronto, welcomed

all present and expressed the University's honor at being part of this enormous project. Professor Struk greeted the many special guests and introduced the head table. Flanking the octogenarian editor-in-chief, Professor Volodymyr Kubijovyc, were Mrs. Olha Savaryn and Peter Savaryn who is the chancellor of the University of Alberta and the president of the World Congress of Free Ukrainians. They were joined by the Most Reverend Bishops Isadore Borecky and Volodymyr Didovych, the latter is the bishop of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church in London, England. Also gracing the head table were Mrs. Natalia Lupul, Professor Manoly Lupul, the director of the Canadian Institute for Ukrainian

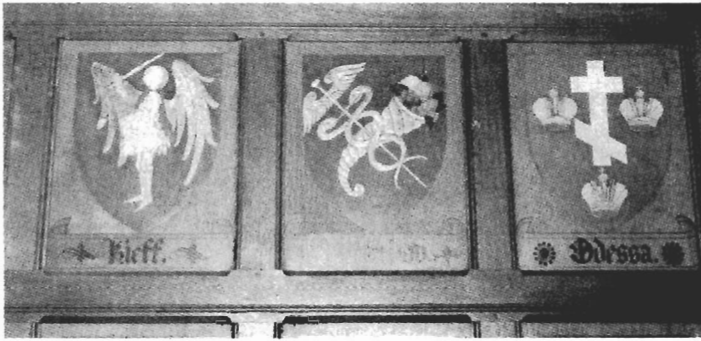

Encyclopedia editor Dr. V. Kubijovyc (center) shares his pride in the new encyclopedia with Prof. Manoly Lupul (left) head of the Canadian Institute of Ukrainian Studies and Dr. Yaroslav Padoch, President of the Shevchenko Scientific Society in America.

Studies — the body responsible for the million dollar financing of the preparation of the Encyclopedia; Mrs. Julia Stashuk, and Mr. John Stashuk, the president of the Foundation for Ukrainian Studies, the body responsible for the publication of the volume; and Mrs. Oksana Struk and Professor Danylo H. Struk.

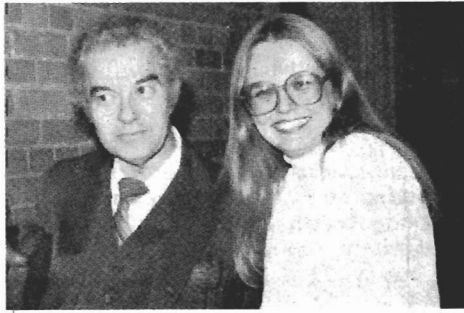
Mr. Stashuk introduced Peter Savaryn who stressed the importance of the appearance of the encyclopedia and paid special tribute to all those who made this achievement possible.

The evening's cultural highlight consisted of a performance by the world renowned violinist Steven Staryk, the concertmaster of the Toronto Symphony Orchestra. Accompanied by pianist Ms. Helena Bowkun, Mr. Staryk played his own selection for the occasion: Violin Concerto, second movement (Adagio) by George Fiala; Rachmaninoff's "Voclese", Opus 34, No. 14 and Beethoven's "Sonata for Violin and Piano", Opus 30, No. 3. Mr. Struk declined an honorarium for his performance and was presented with a signed volume of the Encyclopedia.

On the wall of the Great Hall are the coats of arms of three Ukrainian Universities. Kiev, Kharkiv, and Odessa.

Professor Manoly Lupul introduced the editor-in-chief, Professor Kubijovyc who outlined the 40 years of work that have gone into the production of the encyclopedia. Professor Struk concluded the speeches by thanking his co-workers at the project office (H. Hryn, S. Maryn, R. Senkus, R. Yanchinski and T. Zakydalsky), and the staff at the University of Toronto Press. He pointed out that the appearance of volume one marks the beginning of a tremendously important project. The volume embraces letters A through F and consists of about 2,800 entries, 400 photographs, 83 maps and five pages of full color illustrations. It is to be joined by three more volumes, the second appearing in 1987—88.

Famous violinist Steven Stryk and Pianist Helena Bowkun performed at the Encyclopedia reception.

The banquet ended by the Most Reverend Bishop Volodymyr Didovych. Prior to the banquet the University of Toronto Press had arranged a press conference and a launching reception.

Among the many noted guests were Prof. Vasyl Markus, the associate editor, Professor Arkadij Zhukovsky, the assistant editor, Dr. Atanas Figol, the financial

coordinator for NTSh (Shevchenko Scientific Society) and for **Entsyklopedia ukrainoznavstva**, some of the consulting editors (Professor V. Revutsky, Prof. B. Wynar, Dr. S. Trofimenko, maestro S. Hordynsky), many professors from the

Mr. John Stashuk, President of the Foundation for Ukrainian Studies (left) and Prof. V. Revutsky.

University of Toronto and others including Professor R. Armstrong, the Dean of Arts and Science, Professor C. H. Bedford, Y. Boshyk, E. Burstynsky, J. Darowych, V. Janishevsky, W. Kalymon, P. Magocsi — Chair of Ukrainian History, M. Pavliuk, P. Potichnyj, W. Smyrniw, M. and O. Subtelny; representatives from Ukrainian scholarly societies: Dr. Ya. Padokh, president of NTSh in the United States, Dr. B. Stebelsky, president of NTSh in Canada, Professor T. Hunczak, the editor of **Suchasnist'**; several board members of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies and the whole executive staff from Vancouver; as well as Ukrainian political and civic leaders: Mr. Y. Shymko, MPP, Mr. A. Witer, MP, Dr. P. Hlibovych, and Mr. Y. Sokolyk.

The success of the evening was largely due to the meticulous preparation of a committee chaired by Mrs. Marvi Ricker (director of the office of public and community relations at the University of Toronto), and consisting of Mrs. G. Frolick, Mrs. I. Ivanochko, Mrs. L. Zaraska and Prof. Y. Boshyk.

(FORUM, Scranton, No. 60, Fall, 1984)

БІБЛІОТЕКА НТШ-САРСЕЛЬ

одержала наступні книжки від авторів, видавництв і приватних осіб,
за що складає щиру подяку усім жертводавцям.

Колодій Олена. *Вибрані поезії*. З португальської мови переклала Віра Вовк. Куритиба, 1983. 32 стор.

Касона Алехандро. *Досвітня Гостя*. З еспанської мови переклав Микола М. Палій. Буенос-Айрес, 1984. 98 стор.

д-р С М И К РОМАН ПЕТРО
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.000,—

С м и к Роман Петро, лікар, народився 3 жовтня 1918 р. в Жовчеві, пов. Рогатин, Галичина. Середню освіту здобув у Станиславові, медичні студії в Кракові і Берліні, які закінчив в 1945 р. докторатом на тему: Українська народня медицина». Спеціаліст у ділянці венеричних і шкірних хвороб (Ерлянген 1949 р.), директор ІРО шпитала в Ансбах, Нім. та медичний офіцер ІРО на Баварію. Від 1954 р. — провадить лікарську практику в Коал Сіті, Ілл., ЗДА.

Заложив і провадив перший шкільний музей-архів у гімназії в Станиславові; студентський діяч у Кракові і Берліні. Редагував «Авторемісник» для укр. робітників у Німеччині (1943-44). Приготовив перший «Малий німецько-український словник» (6500 гасел) в 1943 р. та популярну працю про венеричні хвороби, з рамени університетської клініки в Ерлянгені (1947).

В Америці концентрує свій час в ділянці музейництва, передусім в ділянці філятелії і пропам'ятних видань для популяризації справи помісности і патріярхату УКЦеркви. Організував і очолював Патріярший фонд епархії св. Миколая, спонзорував та видав ряд філятелістичних і пропам'ятних видань зв'язаних головню з особою Блаженнішого Патріярха Йосифа. Реестрував та опублікував ряд оглядів таких видань з діаспори, а повну збірку «Блаженніший Патріярх Йосиф у філятелістичних і пропам'ятних виданнях Помісної УКЦ» (176 стор.) передано Ювілятові в його 92-річчя. Виготовив перманентні виставки філятел. і пропам'ятних видань, які подарував для ряду музеїв, які були теж виставлені на професійних виставках в Америці, Канаді і Австрії.

Меценат УКУ в Римі, фундатор Постійного Патріяршого Фонду св. Софії, меценат УВУ, Гарварду, фундатор видавничого фонду Богдана Лепкого при НТШ, звичайний член НТШ, УЛТПА, СУФА, будівничий собору св. Володимира і Ольги в Чікаго — пам'ятника Помісности УКЦ, почесний член музеїв в Едмонтоні та Дітроїті.

КАТЕДРАЛЬНИЙ СОБОР У А П Ц св. кн. ВОЛОДИМИРА
в ЧІКАГО

Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Парафія собору св. кн. Володимира, одна з перших православних парафій в ЗДА, сягає своїми початками 1915 р. Тоді частина парафіян гр. кат. парафії св. Миколая сформувала укр. православну громаду і 1916 створила парафію св. Трійці. Першим священиком 1916—20 був о. Г. Хоміцький. 1924 церква перейшла під покров відродженої УАПЦ (тоді архиеп. Іоан Теодорович), 1937 змінено назву патрона церкви на св. кн. Володимира.

1945 парафія набула нову церкву, з великим будинком, залемо і приходством при вул. Кортес і Овклея (див. фото-знімка). З приїздом нової еміграції поживалося її культурне життя: церк. хор «Боян» (існує досі); 1949/50 суботня школа українознавства з 8-літнім, а згодом 11-літнім навчанням; 2-3 рази річно журнал «Хроніка»; з нагоди 50-ліття видано «Пропам'ятну книгу».

Парохами собору св. Володимира 1945—57 були о. П. Галицький і о. О. Мицик. Від 1957 досі о. протопресвітер Федір Білецький. Другим після владики Іоана єпископом катедри св. Володимира був владика Олександр (Новицький), а з 1970 с архиеп. Константин (Баган).

Десятий том ЕУ/2 одержує лишень той, хто за нього заплатив!

ЗВЕРНЕННЯ до любителів і прихильників ЕУ в ЧІКАГО й околиці:
Просимо складати пожертви на ЕУ (фундації)
наkonto ч. 23077 в касі «САМОПОМОЧІ»,
а у всіх інших справах ЕУ
до секретаря КОМІСІЇ ЗВ'ЯЗКУ ЕУ інж. Романа Заяця :

Mr. Roman Zajac. 2200 W. Cortez St., CHICAGO, Ill. 60622

Tel.: (312) 384-7559 (priv.); (312) 751-5747 (office)

**СЕСТРИЦТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
при парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.100,—**

Сестрицтво перед собором св. Володимира і Ольги

СЕСТРИЦТВО ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ при парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго засноване 1-го грудня 1968 р. Головною ціллю його існування це:

1) Плекання рідної традиції в Укр. Кат. Церкві та української духовости взагалі. Для цього Сестрицтво влаштовує доповіді на різні теми, щомісячні радіомовлення, культурні імпрези для дітей («Гостини св. Миколая») та громадянства напр. щорічні «Голодні обіди» з прибутком для політ'в'язнів, чи останньо в 1984 р. прекрасний «Вечір на княжому дворі» для започаткування святкувань 1000-річчя хрещення України. В 1971 р. заходами С-ва засновано Театральну Студію Молоді, яка з декількома дуже вдалими п'єсами відвідала більші міста нашого поселення в ЗДА і Канаді. Тепер члени Студії продовжують свою працю вже як учителі в Укр. Школі Балету і Народно-сценічного Танцю. Для сталої допомоги політ'в'язням і їх родинам у 1978 р. засновано заходами С-ва «Крамничку Сумління», яка крім цього переводить різні акції в їх обороні і т. п.

2) Матеріальна підтримка парафії та інших українських установ. За час свого існування С-во пожертвувало на Будівельний Фонд парафії 325,000 дол. На Патріярший Фонд, УКУ, різні стипендії для богословів біля 50,000 дол., на українських політ'в'язнів 25,000 дол., на інші установи 20,000 дол.

3) Суспільна Опіка опікується хворими парафіянами та несе поміч нашим братам і поза ЗДА, напр. в Югославії, Бразилії, Польщі та інших країнах.

Першою головою та ініціаторкою була Ірина Гарасовська, далі мгр. Ірина Городиловська, останніх 8 років є Суанна Казанівська.

Не забувайте подати своєчасно зміну Вашої адреси!

ФІЛІЯ ОДУМ — у ЧІКАГО
Фундатор ЕУ — дол. 600,—

Провідні члени Філії перед домівкою 1984

Зліва: перший ряд — Мотря Пошиваник, Валя Сідельник, Александра Косогор, Віра Коновал, Микола Сідельник; другий ряд — Олексій Пошиваник, Василь Коновал, Олексій Коновал, Тарас Коновал, Володимир Коновал, Василь Косогор

Філію Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) в Чикаго засновано 6 серпня 1950. Це єдина з філій, що має свій дім. Набуття будинку (1960) дуже пошвавило працю. Створено струнну оркестру, співочі групи дівчат і хлопців, інші мистецькі одиниці; більшість з них існують досі. 1984 танцювальна група «Метелиця» та струнний ансамбль відзначили 21-й рік існування. Струнний ансамбль, яким тепер керує Віктор Войтихів видав вже дві довгограючі платівки. Бандуристи ОДУМ-у, першим керівником яких був Григорій Китастий (тепер Олексій Пошиваник) відзначили своє 20-тиріччя. 1985 філія розпочала 21-й рік надавання своїх місячних радіопередач. Через ряди ОДУМ-у в Чикаго перейшли сотні укр. молоді в роях та мистецьких одиницях. Філію очолювали: О. Лупко, П. Коновал, В. Філь, В. Білоус, О. Коновал, О. Пошиваник, В. Коновал, М. Скиба, І. Іващенко, В. Косогор, В. Войтихів, М. Сідельник, В. Коновал.

Діяльність (наших наукових) установ провадиться на найвищому рівні, про який можуть тільки мріяти на Україні, вона провадиться науковою мовою спеціалістів, знавців своєї справи, і промовляє до людей того самого рівня — до мозку іншої, чужої нації. Це найвірніший, найнадійніший і найдовговічніший спосіб довести світові правду про Україну, про її історію, культуру, про сучасний лад.

(—) Раїса Мороз
(уривок з доповіді «Сучасний стан в Україні та завдання еміграції») 2. 12. 84.

д-р ІРИНА і інж. АНАТОЛЬ ВАСИНЧУК

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 4.500,—

Васинчук Ірина, д-р дентист, народилася 1 січня 1919 в Перемишлі, Галичина, в родині д-ра вет. Володимира і Стефанії Кравчишин. Гімназію закінчила 1936 в Перемишлі; дентистичні студії початі у Львові завершила 1949 на ун-ті в Мюнхені. 1951 емігрувала до ЗДА, де одружилася з інж. Анатолієм Васинчуком. Нострифікувала дентистичні студії 1965 у Пітсбурзі. Працює до сьогодні дентисткою у ветеранському шпиталі в Чикаго.

Васинчук Анатолій, інженер електронік, народився в Києві 13 серпня 1917, в родині проф. математики й фізики Юрія і Олени Васинчуків. Середню освіту закінчив 1935 в Кельцах у Польщі. 1937 почав студії на електричному відділі Варшавського ун-ту; 1942 продовжував їх у Відні, а закінчив дипломом інженера 1951 у Грацу в Австрії. 1952 емігрував до ЗДА, де одружився з д-р Іриною з дому Кравчишин (Соколовською); у них дочка Олена, д-р права. Активний в громадському житті: член т-ва «Січ» у Відні й т-ва українських інженерів у Чикаго. Помер 2 грудня 1980 у Чикаго.

Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. Науковий збірник. Том X. УВУ, Мюнхен, 1983. 1096 стор.

Олена Теліга. Збірник. Редакція і примітки О. Жданович. Детройт—Нью-Йорк—Париж, 1977. 473 стор.

Непогасний огонь віри. Збірник на пошану полковника Андрія Мельника, голови Проводу Українських Націоналістів. Париж, 1974. 763 стор.

Хвильовий Микола. Твори в п'ятьох томах. Том четвертий. Нью-Йорк—Балтімор—Торонто, 1983. 662 стор.

Клейнер Ізраїль. Національні проблеми останньої імперії. Париж, 1978. 406 стор.

Діма. Мигь. Париж, 1955. 30 стор.

Вперед, Україно! Народний декламатор. Париж. 188 стор.

Небелюк Мирослав. Під чужими прапорами. Париж, 1951. 205 стор.

Вовк Віра. Легенди. Мюнхен, 1954. 27 стор.

Вовк Віра. Юність. Мюнхен, 1954. 60 стор.

Чотири шаблі. Збірник східньо-української прози. Париж, 1938. 178 стор.

У півстоліття радянської влади. Документи II. Париж, 1968. 91 стор.

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ ТРЕБА ПРОДОВЖИТИ ЖИТТЯ

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. К.). — Д-р Атанас Фіголь, невтомний працівник та ентузіаст Енциклопедії Українознавства, з'являється як метеор в щораз інших місцях поселення українців, щоб знову пригадати про потребу продовжити її життя і щоб ніхто про цей факт не смів забути.

Нам здається, що ось недавно він розповідав нам в редакції «Свободи» про праці над десятим томом, про дальші амбітні плани видавати після закінчення цієї монументальної праці чергових томів енциклопедії в англійській мові, а поруч того доповнення в українській, а тут він вже знову в Джерзі Ситі, на закінчення чергової своєї подорожі по ЗСА і Канаді.

Ми не ввітали навіть поспитати котрий це вже раз він роз'їжджає по наших найбільших скупченнях з однією і незмінною ціллю, бо д-р А. Фіголь був повний нових інформацій, які хотів нашим пером передати широкому колові читачів «Свободи».

Його відвідини були саме після важливої події — основуючих Загальних зборів корпорації «Приятелів Енциклопедії України» в Нью Йорку, яку створено на те, щоб забезпечити континуацію ЕУ, яка повинна продовжити свою появу. Корпорацію очолив відомий український громадянин і спеціаліст по банкових справах Володимир Баранецький, а до дирекції увійшли крім нього: Богдан Вігус, Євген Борис, Степан Ворох, Володимир Гнатківський, Ольга Кузьмович, Василь Мочула, Нестор Олесницький, правний дорадник, Ярослава Олесницька, секретарка, Ірина Падох, Володимир Пушкар, скарбник, Петро Саварин і Атанас Фіголь, заступник голови.

Д-р А. Фіголь інформує, що на зборах, які пройшли в дуже діловій та дружній атмосфері, прийнято зміст заснованої грамоти (чартеру), проєкт статуту та рішено, що осідок корпорації буде в Нью Джерзі. Обрано також Наукову Раду, до якої належать: Ярослав Білінський, Володимир Кубійович, Василь Маркус, Ярослав Падох, Франк Сисин, Юрій Шевельов і Володимир Янів. Членами Контрольної комісії стали Аркадій Жуковський, Володимир Рак, Андрій Семотюк, Іван Флис і Петро Яцик.

Ціль корпорації ясна, каже д-р А. Фіголь. Вона має старатися про те, щоб зібрати відповідний фонд та ним так господарити, щоб ЕУ далі жила та розвивалася.

Енциклопедія пройшла досі 40 важких років життя і це дає найбільшу запоруку, що вона буде далі існувати. За тих 40 років зреалізовано у різних, звичайно, дуже важких обставинах праці, 15 томів, які вже появилися. До закінчення досі запланованих праць бракує ще один том енциклопедії в українській мові і чотири в англійській. Український том появиться, як запевняє д-р А. Фіголь, на переломі 1986-87 років, англійські томи мають якнайкращі вигляди завершення праці з уваги на матеріальну та моральну допомогу на терені Канади українських та канадських чинників.

Але все це не є вистачаюче, щоб запевнити континуацію праць над енциклопедіями і це є найбільшою в тій хвилині журбою її дотеперішнього фінансового референта і співредактора, д-ра А. Фіголя.

Тому він саме роз'їздив тепер по ЗСА і Канаді, щоб приготувати фінансову кампанію на фонд «життя» енциклопедії, який розпочнеться у вересні і закінчиться у грудні 1985 року.

д-р І В А Н Ц І В І В А Н
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.500, —

Іванців Іван, д-р мед. 1920—1982) син свідомих і заможних селян Марії і Григорія, родився в селі Ляцьке Велике, біля Золочева в Галичині. Початкову освіту здобув у рідному селі, а опісля закінчив укр. гімназію у Львові. Медичні студії кінчає в Празі, Чехо-Словаччина, а диплом доктора медицини одержує 1947 в Ерлангені, Німеччина, 1948 р. одружується з д-р Мирославою Мисько і вневдовзі вони переїжджають до ЗДА та оселяються в Чикаго. Д-р Іванців відбув військову службу в армії ЗДА, перебуваючи через два роки у Франції. 1957 р. капітан Іванців повертається до цивільної праці лікаря. Від студентських років він завжди цікавився громадським життям, будучи активним в студентському русі. Тому й тепер він цікавився життям малоді, якій допомагав морально і матеріально, і не лише близьким, але й чужим. Був активним в Укр. Лік. Т-ві Півч. Америки, як теж інших організаціях. Живо цікавився життям нашої Церкви, тому в 1981 р. створив сотисячний фонд при укр. кат. дієцезії св. Миколая в Чикаго на допомогу студіюючим кандидатам на священиків. Хоч не мав своїх дітей, проте щиро допомагав своїй рідні та їхнім дітям. Був надзвичайно уважний і люблячий до своєї дружини, товариський та щирий до своїх приятелів та друзів. *«Я безмежно любив свій безтлений український нарід, свою українську католицьку Церкву, свою родину, а в першу чергу свою кохану і незвичайно добру дружину Миросю та своїх приятелів і друзів»*. Таким бажав він остатися в нашій пам'яті.

Посмертну фундацію ЕУ вплатила дружина д-р Мирослава Іванців.

Книш Зиновій. *На повні вітрила!* Торонто, 1970. 423 стор.

Два етапи. *Матеріяли п'ятого і шостого великих зборів Українських Націоналістів.* Париж, 1966. 171 стор.

Пундик Юрій. *Український Націоналізм.* Париж, 1966. 96 стор.

Документ судової помилки. Процес Шварцбарда. Париж, 1958. 152 стор.

Книш Зиновій. *При джерелах українського організованого націоналізму.* Торонто, 1970. 186 стор.

АНГЛОМОВНА ГАСЛОВА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Про перший том української англословної гаслової енциклопедії, яка появилася в листопаді цього року в Канаді, була вже інформаційна вістка у «Свободі». Перший примірник показано 26-го жовтня 1984 року в університеті в Торонто, Канада. Цієї книги покищо не можна дістати в Америці і нема її навіть в редакціях українських газет. Її постання безумовно в'яжуться з появою двох томів англословної української енциклопедії українознавства, виданої коштом Українського Народного Союзу, накладом, на жаль, тільки 6,000 примірників. Уже тоді в 1963 і 1970 роках, видавці цієї енциклопедії і голозний редактор професор Володимир Кубійович передбачували konieczність доповнити те видання загальної англословної енциклопедії українознавства гасловою частиною. Водночас і тоді і тепер існує журба всіх, які здають собі справу з величезного наукового значення такого видання, що треба згадану вище і тепер видану і загальну і гаслову енциклопедію щораз доповнювати, бо час іде вперед, змінюються винаходи, змінюються відносини, переходять у вічність люди, про яких мова в тих книжках, як про живучих і діючих на таких-то постах.

Перший том англословної української гаслової енциклопедії, який охоплює гасла від «А» до «Ф» (за латинською абеткою) імпонує перш за все своїм об'ємом і своїм технічним виконанням. Це грубезний том альбомного формату («4»-ка) 952 сторінки крейдового паперу, у люксусовій полотняній обгортці з золотими витисками. До цього тому додано ще другу 30-сторінкову книжку технічного оформлення — мапу України проф. В. Кубійовича із статистичними таблицями та покажчиком назв.

Скласти фахову рецензію такої книги просто неможливо, бож немає людини з енциклопед. знанням усього того, про що там пишеться і ніхто не всилі перевірювати гасло за гаслом на близько тисячі сторінок та порівнювати з джерелами. Можна тільки загально ствердити, що ця гаслову англословну енциклопедію зредаговано за методом, що її прийняла редакція української загальної і гаслової енциклопедії у Сарселі, в осідку європейського НТШ, що його головою був і є проф. В. Кубійович. Здається, що первісний текст був трохи інший, як надрукований, який перейшов ще редакцію, що її покликав Канадський Інститут українських студій, що видав ту велику книгу разом із Канадською Фундацією українських студій із державною канадською фінансовою допомогою. Україномовна ЕУкраїнознавства трималася системи — подавати все, що будь-як стосується України, — в останній редакції виданої тепер гаслової енциклопедії прийнято, здається, систему подавати тільки те, що безпосередньо дотичить України й українознавства. Тому буцімто в первісному тексті було гасло «Діфенбейкер» — славетний канадський державний муж, справжній приятель українців, один із найперших пропагаторів принципу багатокультурности Канади (чи іншої країни поселення імігрантів, а не принципу чи пак системи «перетоплюючого казана»). Діфенбейкер заслуговував собі закріплення свого прізвища в українознавчій енциклопедії. В україномовній енци-

д-р ФЕДИНЯК ВОЛОДИМИР і ОРЕСТА

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.300,—

Фединяк Володимир, ветеринарний лікар, народився в Бушковичах біля Перемишля, в родині Тимотея і Катерини Снозик. По закінченні гімназії в Перемишлі, почав студії ветеринарії, які закінчив докторатом у Ганновері, Німеччина. Переїхавши до ЗДА, поселився в Чікаго, де веде власну клініку малих звірят. Активний член ОУВЛ, громадських та церковних організацій. Одружений з Орестою з Помірків, громадською та пластовою діячкою.

клопедії нема його гасла, бо тоді Діфенбейкер ще не був на арені політичній.

Проте це дрібниця в порівнянні з фактом появи такої книги, яка не має багато рівних їй. Треба погратувувати всім, що до появи такої книги причинилися. Це могутній осяг українського поселення у вільному світі, осяг, що його отримано спільними зусиллями українців у Франції, Америці й Канаді, але і тих співробітників, які живуть у різних країнах світу. Треба тільки висловити щире бажання, щоби появилася наступний том, який охоплюватиме гасла за всіма дальшими буквами латинської абетки — у такому самому прегарному технічному виконанні. Імпонуючою є не тільки технічна сторінка тієї книги, але й дбайливість редакції — виказ цілого редакційного штабу і всіх співробітників. Вони спільно зробили історичне діло.

Французькі енциклопедисти підготували Велику Французьку революцію, Руссо, Вольтер, Дідеро й інші. Українці вийшли вже давно із свого наукового гетто завдяки участі вчених, згуртованих у Науковому Т-ві ім. Шевченка в міжнародних наукових з'їздах, та обміном видаць із чужинецькими університетами. Але англomовна енциклопедія українознавства — статейна і тепер гаслова — це справді революційний крок вперед на шляху спільноти нашої культури із культурою найбільш розвинених народів.

(«СВОБОДА», Джерсі Сіті, ч. 12, 18 січня 1985)

Б А Л А Н С НТШ-Сарсель

31 грудня 1984

	фр. фр. активи:	фр. фр. пасиви:
1. Каса	13.517,53	
2. Поштове чекове conto	527,62	
3. Банки	104.287,95	
4. Бібліотека	0,01	
5. Рухомості	0,01	
6. Довжники і вірителі	338.769,62	42.130,24
7. Запасний фонд		488.858,63
8. Із запасного фонду	73.886,13	
	<hr/>	<hr/>
	530.988,87	530.988,87

РАХУНОК ВИДАТКІВ І ПРИБУТКІВ

1. 1. — 31. 12. 1984

	видатки:	прибутки:
1. Платні і соц. свідчення	283.525,07	
2. Податки	5.208,30	
3. Опал	53.545,48	
4. Вода	7.501,75	
5. Репрезентація	4.128,49	
6. Харчівня (допомога)	79.219,85	
7. Фото і друки	1.310,—	
8. Город	4.491,45	
9. Електрика і газ	19.106,40	
10. Телефони	24.978,96	
11. Поїздки й транспорт	37.101,60	
12. Поштові видатки	7.306,55	
13. Бюрове приладдя	19.007,83	
14. Загальна адміністрація	7.101,86	
15. Бібліотека	31.448,57	
16. Рухомості	31.945,28	
17. Ремонт будинку	50.035,07	
18. Фундації		590.799,54
19. Членські внески		2.276,84
20. з запасного фонду		73.886,13
	<hr/>	<hr/>
	666.962,51	666.962,51

Сарсель, 21 липня 1985.

(—) Теодосій Цвікула
книговод

БАЛАНС В-тва «К Н И Г А»
на 31 грудня 1984

	Н.М. активи:	Н.М. пасиви:
1. Рухомості	1,—	
2. Товари (запас томів ЕУ)	134.923,88	
3. Довжники	149.839,58	
4. Представники	114.543,38	
5. Банкове сальдо I	13.317,32	
6. Банкове сальдо II	11.168,95	
7. Поштове чекове conto	1.662,67	
8. Каса	753,42	
9. Вірителі (НТШ)		366.728,87
10. Інші зобов'язання		9.001,71
11. Залеглі податки		258,09
12. Резерка для «Гевербештоер 84»		5.500,—
13. Резерва для «Кирпершафтсштоер 84»		12.500,—
14. Основний капітал		20.000,—
15. Надвишка		12.221,53
	426.210,20	426.210,20

РАХУНОК ВИДАТКІВ І ПРИБУТКІВ

1. 1. — 31. 12. 1984

	видатки:	прибутки:
1. Прибутки з продажу товару		165.402,84
2. Дохід з капіталу		11.252,85
3. Зворот податку		218,—
4. Товаровий вклад	73.910,88	
5. Платні й соц. забезпечення	32.799,03	
6. Кошти представників	1.595,18	
7. Бюрові кошти	2.309,61	
8. Порторія	11.437,—	
9. Транспорт і поїздки	2.528,73	
10. Телефон	2.401,32	
11. Правна порада	1.500,80	
12. Податки	19.386,—	
13. Інше	699,30	
14. Надвишка	28.305,85	
	176.873,70	176.873,70

Гермерінг, 7 липня 1985.

(—) Едуард Шікер
Уповноважений для справ податків
і перевірки балансів

ПАТРОНАТ НТШ-Сарсель — ТОРОНТО
Б А Л А Н С на 31. 12. 1984.

	активи:	пасиви:
1. Банки	\$ 30.974,30	
2. Інвестиції	„ 159.469,60	
3. Інше	„ 3.000,—	
4. Майно на 31. 12. 1983	„	197.903,96
5. Недобір 1984	„ 4.460,06	
	<hr/>	
	\$ 197.903,96	197.903,96

РАХУНОК ВИДАТКІВ І ПРИБУТКІВ
1. 1. — 31. 12. 1984

	видатки:	прибутки:
1. Дотації на Сарсель	\$ 33.363,—	
2. На кошти продукції	„ 28.937,64	
3. Бібліотека Сарсель	„ 5.122,91	
4. Адміністративні витрати	„ 3.568,08	
5. Фундації ЕУ (датки)	„	41.584,03
6. Відсотки від інвестицій	„	15.764,04
7. «Замість квітів»	„	7.658,—
8. Продажа видань НТШ	„	1.025,50
9. Інше	„	500,—
10. Недобір 1984	„	4.460,06
	<hr/>	
	\$ 70.991,63	70.991,63

Торонто, в квітні 1985.

За Патронат НТШ-Сарсель:

(—) *мгр. Богдан Кальба*
книговод

(—) *Наталка Закидальська*
скарбник

*

МУЗИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО ім. ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.501,73

Музичне в-тво ім. Зіновія Лиська в Торонто—Нью-Йорк, жертвує чистий прибуток із розпродажі виданих в 1970 р. «Релігійних Творів» Олександра Кошиця, згідно з постановою Загальних Зборів дня 19 червня 1984, в сумі \$ 1.501,73 на Фундацію ЕУ.

До Видавництва належать члени: Ірина і Роман Вжесневські, Марія Голод, Ольга і Ярослав Дужі, Ярослав Елиїв, Маріян Коць, *мгр. Володимир Кузь*, д-р Володимир Прокопович, Марія і Григор Реплянські.

Список ч. 39

охоплює пожертви на ЕУ за рік 1984, які надійшли безпосередньо або по-середньо через наших представників до НТШ в Сарселі продовж 1984 року.

З.Д.А.

Балтімор

Українська Кредитова Кооператива	§	100,—
УНС Відділ ч. 320 — Братство Пресвятої Трійці	„	50,—

Боффало

інж. Дзюба Корнель і Омеляна (через Доп. Секц. УККА)	„	25,—
УККА — Допомогова Секція	„	50,—

Ньюарк

Марія і Орест Гладкі	„	1.000,—
«Невідомий», вплата 18.7. 1984 до НТШ-Сарсель ч. 442	„	100,—

Нью-Йорк

Кіналь Ярослава (картини)	„	6.054,25
Пластовий Курінь «Перші Стежі»	„	120,—
мгр. Рожанковський Степан	„	500,—
Союз Українок Америки Відділ ч. 64	„	180,—

Збірне

Бриджвотер, Н. Дж.: інж. Яворський Віктор	„	20,—
Бруклін, Огайо, Клівленд: Кікта Степан і Євгенія	„	100,—
Вашингтон: д-р Котик-Степанович Остап	„	2.500,—
Денвер: Крупській Корнель	„	20,—
Детройт: Кушнірчук Петро	„	5,—
Джерсі Сіті: д-р Кознарьська Марія	„	500,—
Кергонксон: Денисенко Іван і Ольга	„	100,—
Матаван, Н. Й.: Марія Храплива	„	1.000,—
Мейплвуд: Матіяш Василь	„	1.000,—
Монтклер, Н. Дж.: Коць Маріян і Іванна	„	100,—
Сенека, Н. Й.: Пашковський Богдан	„	100,—
Трентон: д-р Грималек Еміль	„	10,—
Філядельфія: Вомпель Роман	„	230,—
Чікаго: Гула Петро	„	40,—
Шорт Гіллс, Н. Дж.: д-р Худьо Богдан	„	100,—

КАНАДА

Віндзор

Волошин Іван (+500 в 1979 — дотепер разом 1.000,—)	„ 500,—
Зелена (Грина)	„ 30,—
Корбан Семен (завіщання)	„ 500,—
Українська Кредитова Спілка	„ 100,—

Едмонтон

КУК — Провінційна Рада Альберти в складі: д-р Микола Суховерський (голова), адв. Андрій Семотюк (заст. голови), д-р Дмитро Тодосійчук (прот. писар), д-р Орест Талпаш (коресп. писар), Михайло Кучер (скарбник), інж. Степан Масло (голова Провірної Комісії)	„ 1.000,—
д-р Микола Суховерський	„ 100,—

Монреаль

Верига Григорій і Емілія	„ 500,—
Максимів Ольга	„ 10,—
д-р Олійник Роман	„ 30,—

Ошава

Ковальський Микола і Олександра	„ 500,—
Чабан Степан	„ 100,—

Судбури

Дацик Іван (решта завіщання, див. «ВіС» ч. 26, стор. 63)	„ 247,16
Торишак Осип	„ 1.000,—
Українська Кредитова Спілка	„ 100,—

Торонто

Борис Євген Фердинанд і Олена	„ 600,—
д-р Бошко Андрій і Оксана	„ 1.000,—
Бригідер Іванна	„ 50,—
Винників Дарія	„ 100,—
Гап'юк Ярослава	„ 100,—
Гонтар Адам	„ 20,—
Г. С.	„ 500,—
Закидальська Наталка	„ 30,—
Клуб Українських Підприємців і Професіоналістів	„ 1.000,—
Клюфас Микола	„ 50,—
Козак Ірина	„ 5,—
Костів Константин	„ 20,—
Кришталович Ігор і Лідія, в пам'ять батька Володимира	„ 600,—
Лозовський Мирон	„ 120,—

Музичне Видавництво ім. Зіновія Лиська, Торонто—Нью-Йорк, дохід з продажу «Релігійні твори» — Олександра Кошиця (див. в цьому числі «ВіС», стор. ??)	„	1.501,73
Н. Н.	„	500,—
Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді	„	400,—
Ординець Теодор	„	20,—
Соханівський Володимир, в пам'ять матері	„	100,—
Українська Кредитова Спілка (при УНО)	„	1.000,—
Харак Андрій, в пам'ять дружини Софії	„	1.000,—
Церква св. Петра і Павла на Скарборо	„	500,—
Шологан Степан \$ 350,—, див. «ВіС» ч. 26, стор. 25	„	—,—
д-р Яремко Іван і Мирослава, \$ 1.000,—, див. «ВіС» ч. 25, стор. 11	„	—,—

Збірне

Ванкувер: д-р Лазорко Володимир	„	140,—
Вінніпег: Атаманюк М.	„	20,—
Гамільтон: Українська Кредитова Спілка, \$ 500,—, див. «ВіС» ч. 26, стор. 13	„	—,—
Оттава: Сулима Михайло, завіщання, \$ 1.000,—, див. «ВіС» ч. 26, стор. 24	„	—,—

І Н Ш І К Р А Ї Н И

Австралія

Аделяда: о. Ігор Шпитковський	„	40,—
Гайндмарш: «Говерля», Українська Кредитова Кооп.	„	1.000,—
Мурбенк: Радкевич Роман	„	20,—
Сідней: Союз Українок Австралії	„	240,—

Англія

Лондон: Таран П. — 500 £, завіщання передане через мґр-а С. Ониська і А. Бондаренка	„	600,—
---	---	-------

Аргентина

Буенос Айрес: інж. Ільницький Ростислав, через д-ра Кишакевича Юрія, Пітсбург, ЗДА	„	1.000,—
--	---	---------

Бельгія

Гент: д-р Попович Володимир	„	50,—
-----------------------------	---	------

Італія

Рим: архiep. Мирослав Марусин	„	100,—
-------------------------------	---	-------

Німеччина

Мюнхен: Керестіль Іван — неприята гратифік. з нагоди ім'янин	„	50,—
„ д-р Мялковський Володимир, через А. Ф.	„	60,—
„ проф. д-р Григорій Васькович	„	15,—
„ В-во Молоде Життя	„	1.025,50

Норвегія

Осльо: д-р Радейко Микола	„	80,—
---------------------------	---	------

Франція

Маквілер: о. Когут Павло	„	280,—
Париж: еп. Гринчишин Михаїл	„	1.000,—
„ інж. Маслов Микола, фр. фр. 2.000,—, див. «ВіС»		
„ ч. 26, стор. 17	„	—,—
„ д-р Піснячевська Олександра	„	15,—
„ Самчук Олександр і Марія	„	410,—
Сарсель проф. д-р Кубійович Володимир і Дарія	„	5.040,—
„ Траверза Галина	„	60,—

Замість квітів на могили:

бл. п. Войчишин Петро, Оттава — зложили — по \$ 100,—:		
Войчишин Марія — дружина; сини: Іван з Юлією і Євген	„	300,—
Волох Олександр	„	50,—
Ніновська-Ладвіх Людмила	„	30,—
По \$ 25,—: Яворський Степан, Мигаль Борис і Галя, Яри-		
мович Богдан, Рудко-Ухач Володимир, Мушка Володи-		
мир, Решітник Дмитро, Ремеза Сильвестер, Гула Богдан і		
Ніна, Кіс Теофіль, Чумак Олег	„	250,—
По \$ 20,—: Трутяк Галя, о. Герич Юрій, Степаненко Рус-		
лян, Семенович Михайло, Хичій Михайло	„	100,—
По \$ 15,—: Калька Розалія, Лящук Катерина	„	30,—
Войчишин Нестор — внук	„	12,—
По \$ 10,—: Бохенко Михайло, Закидальська Н., Лаврук		
Євдохія, Чапран Володимир, Желем Павло, Лучишин		
Петро, Казанівський Ярослав, Фуголь Григорій, Верестюк		
Андрій, Лапунька Рома, Мосійчук Катерина, Лящук Пав-		
ло, Іванюк Іван, Кульчик Володимир, Гринів Антін,		
Литвин Петро, Качмар Михайло, о. Шевчук Володимир,		
Гудз Катерина, Кловак Семен, Костюк Олекса, Хевпа		
Роман і Марта, Лисий Микола, Бобин Степан, Штендера		
Євген, Попик Антін, Тирик Степан	„	270,—
По \$ 5,—: Мисак Т., Шмігельський І., Кіящук П.	„	15,—
Шведюк Марія	„	3,—

Разом: . . . \$ 1.060,—

бл. п. Зелена з Бачинських Марія, див. «ВіС» ч. 26 стор. 65; додатково зложили:	
Ботюк Ярослав і Марія . . . . . „	35,—
Турченко Богдан і Христина, Філядельфія . . . . . „	25,—
(разом дотепер: дол. 3.801,—)	
<hr/>	
Разом: . . . . . \$	60,—
бл. п. Навроцька Дарія, Вінніпег, зложили:	
Турченко Богдан і Христина, Філядельфія . . . . . „	50,—
Закидальська Наталка . . . . . „	20,—
<hr/>	
Разом: . . . . . \$	70,—
бл. п. Кульчицька Тетяна, зложила:	
Боднарук Лідія . . . . . „	100,—
бл. п. Небожук Теодор, зложили:	
Небожук Анна, дружина . . . . . „	500,—
Лукавецький М. Г. . . . . „	30,—
Максимець В. і Ломага Я. по дол. 10,— . . . . . „	20,—
Бабайченко О. . . . . „	5,—
<hr/>	
Разом: . . . . . \$	555,—
бл. п. Бойко Галина, зложила:	
Пастир Ярослава, Іслінгтон . . . . . „	20,—
бл. п. Новаківський Роман, зложили: Ординець Теодор „ 30,—	
По дол. 25,—: Ковальський Микола і Олександра, Яців Богдан і Іванна . . . . . „	50,—
По дол. 20,—: Голод Марія і Харитя, Малецький Мирослав По дол. 10,—: Горохович Антоніна, Філь Леонід, Заки- дальська Наталія . . . . . „	40,—
	30,—
<hr/>	
Разом: . . . . . \$	150,—
бл. п. Генік-Березовський Роман, зложили:	
Генік-Березовський Ярослав і Дарія . . . . . „	200,—
По дол. 50,—: Сторощук Роман, Федина Роман і Дозя . . . . . „	100,—
Сеньків Юрій і Христина . . . . . „	40,—
По дол. 25,—: Генік-Березовський Роман і Наталія, Хо- мяк Олександр з Гамільтону, Бойко Дана, Федика Юрко, Загайкевич Роман і Наталія з Ірвінгтону, Загайкевич Ігор і Надя з Мейпелвуд, Загайкевич Олег з Ірвінгтону, О.П.Л.Д.М. Торонто . . . . . „	200,—
По дол. 20,—: Генік-Березовська Дарія, дружина, сини: Степан і Андрій, Генік-Березовська Міра, братова, Сте-	

цик Ірина, Проць Володимир і Ольга, Лаптута Ярослав, Гонтар Адам, Джулинський Орест і Таня, Неґрич Дмитро і Марія, Терebeneць Мирон і Наталія, Винників Дарія, Куник Олександр, Мойсяк І. В.	„	280,—
По дол. 15,—: Борис Євген і Олена, Маицька Ірина . . .	„	30,—
По дол. 10,—: Еліашевський Іван і Ольга, Кушмелин Василь, Бачинський Мирон, Горохович Антоніна, Колянківський Микола, Сеньків Роман, Антонович Володимир, Ковалик Роман і Леся, Бриґідер Іванна, Падик Іван, Джуглей Іван, Раделицький Роман і Адріана, Марин Микола, Максимець Василь і Марія, Закидальська Н., Станько Віра, Вахнянин Ліда, Антонишин Михайло, Білик Юрій, Горбань Марія, Федина Андрій, Гембаток Міка і Божена, Петришин Василина, Біло Орест, Джуглей Ольга, Бардик Анна, Гоевич Анна з Чікаго, Феденко Степан і Анна з Варрен	„	280,—
По дол. 5,—: Гошуляк Марія, Кос Марія, Сиротинська Марта	„	15,—

Разом: . . . \$ 1.145,—

бл. п. Роніш Ірина, Монреаль, зложили:

По дол. 10,—: Сенишин Галина, Шевчук Ольга . . . „ 20,—

бл. п. Дмитренко Аліції, зложили:

По дол. 25,—: Ростислав і Ірина Зелені, Еміліян і Марта Саламони, Лев і Грета Попелі . . . . . „ 75,—

бл. п. проф. Залеський Осип, помер 13. III. 1984 в Боффало, зложили:

По дол. 150,—: Лідія і Маркіян Стасюки, Христина і Богдан Шепеляві . . . . . „ 300,—

По дол. 100,—: Кулик Ада, Онишкевич Любомир і д-р Ляриса . . . . . „ 200,—

По дол. 50,—: Берч Елмер і Ольга, Залеська Марія, Котис Богдан, Меціяк Роксоляна і Річард . . . . . „ 200,—

По дол. 25,—: Гуцульське Т-во ім. О. Довбуша в Боффало, д-р Дорошак Семен і Ірина, інж. Пришляк Ярослав, Пластова Станиця у Боффало, Пласт-Прият у Боффало, Шепелявий Тарас і Юліяна, Чмола Ігор і Ольга Перейма Марта . . . . . „ 200,—

Остапчук Петро і Ірина . . . . . „ 20,—

По дол. 15,—: Ломиш Лев, Мохнач Михайло, Перейма Ореста . . . . . „ 45,—

По дол. 10,—: Борачок Маріян і Ярослава, Душенко Степан і Ольга, Коновка Олександра, Поліщук Петро і Анна, Потієнко Таіса . . . . . „ 50,—

Разом: . . . \$ 1.015,—

ОСЕРЕДОК НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА
В ЧІКАГО

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.200,—

Управа осередку НТШ в Чикаго

Зліва направо: сидять — д-р В. Маркусь, проф. М. Семчишин (голова), д-р Дмитро Штогрин; стоять — інж. С. Голяш, мгр. Е. Басюк, д-р С. Самбірський, д-р П. Пундій.

Осередок НТШ в Чикаго постав 1958. Ініціаторами були: проф. Ілля Витанович, проф. Марія Овчаренко, д-р Володимир Ссколовський, а головню гол. тодішнього АНТШ, проф. Роман Смаль-Стоцький. Першим головою став д-р Павло Турула. Значним успіхом осередку була наукова конференція про стан українознавчої науки в УССР. Виголошені доповіді опубліковано як 173 том Записок НТШ. Відбулися ще конференції присвячені 250-літтю з дня смерті гетьмана Івана Мазепи, та в співпраці з ун-том Норт-Вестерн про сучасні проблеми в СССР. Управу осередку згодом очолив д-р В. Соколовський, 1978 відновлено діяльність науковою конференцією з приводу 30-ліття НТШ в Америці, завдяки голові проф. Юрієві Мачукові. 1980-81 осередок очолив проф. Василь Маркусь, а від осені 1981 — проф. Мирослав Семчишин. Осередок влаштував ряд конференцій і публічних доповідей сам або у співпраці з ін. установами, переважно з філією Укр. Кат. Ун-ту. 1983 відзначено 110-ліття існування НТШ з виступом голови АНТШ, проф. Ярослава Падох; при цьому осередок придбав бл. 30.000 дол. на видавничий фонд НТШ; головним жертводавцем був д-р Петро Моцюк, меценат української науки. 1984 обрано нову управу, головою якої переобрано проф. М. Семчишина; заст. голови став Павло Пундій, секретарем інж. Степан Голяш, а членами д-р Дмитро Штогрин та мгр. Еміль Басюк; до Контрольної комісії входять: д-р Пилип Демус (голова), мгр. Володимир Ничай і д-р Степан Самбірський (члени).

УКР.-АМЕРИК. КООП. Т-во «САМОДОПОМОГА» в ЧІКАГО

Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Управа і Контрольна Комісія т-ва 1980

Зліва направо: сидять — Т. Боднар, С. Скробач, П. Вигінний (президент), П. Демус, П. Семків; стоять — М. Турянський, П. Олексюк, П. Гула, Р. Заяць

Українсько-Американське Кооперативне Товариство «Самодопомога» в Чикаго засновано 1950. Спонукою була проблема опіки над дітьми ново-прибулих емігрантів, які підчас шкільних ваканцій потребували опіки й відпочинку. Взялися за це діло кооператори ще з рідних земель, а передовсім інж. І. Семянчук. З його ініціативи скликано 7 травня 1950 нараду в справі купна послісти для Дитячої Оселі. Знайдено її в місцевості Равндлейк, 45 миль на півн. захід від Чикаго (15.000 \$, 2¹/₂ акра, згодом побільшено до 10 акрів). 1951 заінкорпоровано т-во як кооперативу під назвою: Selfreliance Ukrainian-American Cooperative Association, Inc. в дистрикті Колумбія, з правом діяння в стейті Ілліной. Через табори т-ва за 18 літ перейшло 1.800 членів. Від 1969 оселя перемінилася на вакаційний ресорт для мешканців Чикаго, бо молодечі ор-ції перебрали ведення літніх таборів для своїх членів. Тому що Дитяча Оселя була дефіцитова створено вже 1954 харчеву крамницю, яка стала фін. базою для неї. Крамниця приміщується тепер у власному будинку при 2204—06 В. Чикаго Аве. Її річні обороти сягають 1,700.000 \$. Під сучасну пору ринкова вартість всіх послістей кооперативи становить 800.000 \$. У склад першої кооперативної управи входили: С. Заплатинський — голова, О. Нагорняк, І. Семянчук, М. Кришталь, С. Куропась, В. Каштанюк, М. Гарасим, О. Дацко, Г. Масник, Б. Козак, П. Гула й Б. Білинський — члени.

Сціборський М. *Україна в цифрах*. Друком Нового Шляху, 1940. 43 стор.

Євген Коновалець. Париж, 1938. 110 стор.

Адресар Українців у Вільному Світі. Париж, 1973. 63 стор.

Шумелда Я. *Від Маркса до Маленкова*. Париж, 1955. 220 стор.

Небелюк Мирослав. *Анна Ярославна українська княжна на королівському престолі Франції в XI сторіччі*. Париж, 1952. 60 стор.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ

Енциклопедія Українознавства, у виданні Наукового Т-ва ім. Шевченка в Європі — це один із тих великих здобутків, що приносять честь українській культурі та всім українцям у вільному світі, бо це наявний вияв зрілого народу.

Одначе, за щоденними турботами, ми, сірі громадяни, навіть неусвідомляємо собі, яка це велика і відповідальна праця та скільки треба людських зусиль, щоб це діло гідно завершити.

Про працю постійно інформує українську громаду неперіодичний бюлетень Акції-С, що його видає Наукове Товариство ім. Шевченка в Європі. Досі таких бюлетенів під назвою «Вісті із Сарселю» появилася 26 чисел. Я хочу звернути увагу на ч. 24, де подано дуже багато цікавого матеріалу для сучасного читача і для майбутнього історика про те, які успіхи, а рідночасно і які клопоти мають редактори ЕУ, зокрема проф. В. Кубійович, як головний редактор видання та адміністратори, зокрема д-р А. Фіголь, як головний адміністратор із видаванням цього найбільш потрібного та репрезентативного твору, що йому на ім'я «Енциклопедія Українознавства».

Як знаємо, перед 30 роками був задум видати однокомову, на 800 сторінок друку, «Загальну Енциклопедію Українознавства», на взір Української Загальної Енциклопедії (Книги Знання) виданої у Львові в 1932 році. Реалізуючи цей задум в 1949—1952 роках, треба було видати 3 томи цієї праці на 1230 сторінок друку. Цей твір, хто його має, цей знає — це незаступний підручник українознавства у формі цілої низки наукових статей і розвідок з усіх ділянок українознавства в найширшому значенні цього слова. Працювали над цим твором кілька десятків наших найкращих науковців, фахівців до поодиноких ділянок українознавчих предметів, під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича.

Після появи тих перших трьох томів ЕУ, зараз же виринула нова думка, що нам конче треба мати ще і гаслову, тобто словникову, енциклопедію, яка допомогла б нашим науковцям, публіцистам, редакторам, студентам і всім культурним діячам у їхній праці в ділянці українознавства, знайти потрібну відомість, про особу, чи подію, на таку чи іншу букву. Задум добрий. Опрацьовано план видання, намічено відповідний бюджет. І таку гаслову ЕУ почали видавати, цей сам гурт ідейних українських науковців. Вони запланували видати 10 томів ЕУ-2. У міжчасі Український Народний Союз у США, сам сфінансував 2 томи ЕУ-1, англійською мовою, чим здобув собі почесне місце серед меценатів української культури.

У розгарі цієї великої праці над ЕУ-2, зовсім несподівано і непередбачено впали на видавців енциклопедії нові фінансові труднощі, що їх спричинила господарська криза в цілому світі, інфляція і девальвація американського долара та небувала дорожнеча в Західній Німеччині і у Франції, де приміщується ціла «кузня» і «виробничий варстат» цього важного діла.

У цій ситуації вже сама посвята цієї невеликої групи ентузіястів, гарячих патріотів, не вистачала. Треба було знову звернутися до української

РАКУШ ІРИНА і МИКОЛА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.000,—

Ракуш Микола, купець і підприємець, народився 27 червня 1914 в с. Серединки, повіт Тернопіль, Галичина. Власник фірми «Залізні товари» в Тернополі, член т-ва «Просвіти», «Рідна Школа», «Зоря» і Союз Укр. Купців у Тернополі. В 1948 р. емігрував до ЗДА, де займався купівлею нерухомостей, а від 1966 р. перебуває на Фльориді як власник мотелю в Маямі Біч. Активний член: Укр. кат. парафії, Союзу Укр. Купців, УККА, УНСоюзу, Укр. Клубу, Т-ва Старших віком громадян, Фонду Катедри Українознавства, Укр. Кред. Кооп., Об'єднання, інших укр. організацій в Маямі, Фльориди.

Ірина, учителька, народилася 9 березня 1921 в с. Слобідка Струсівська, Галичина, Учителювала в Будзанові і Тернополі. В 1948 р. емігрувала до ЗДА, спершу до Чикаго, а опісля в 1966 р. до Маямі Біч, Фльориди. Активна членка укр. кат. парафії, Союзу Українок Америки та УНСоюзу.

Ірина і Микола РАКУШІ — фундатори-меценати ЕУ, Укр. Наукового Інституту в Гарварді (100,000 дол.), Патріярший Фонд (10,000 дол.), Духовна Семінарія св. Василя у Станфордї, Конн. (10,000), Укр. Вільний Університет в Мюнхені, УКУ в Римі, Укр. Історичне Т-во, катедра св. Миколая в Чикаго, собор св. Родини в Вашингтоні, собор Матері Божої в Люрді, церква Успення ПДМ в Маямі, Фльориди.

громади в діаспорі за фінансовою допомогою. З тою метою д-р В. Кубійович і д-р А. Фіголь, від редакційного і адміністраційного активу, відвідали деякі країни вільного світу, де живуть українці, щоб на місцях подати вірну інформацію про стан видавництва, про найближчі видавничі пляни та про фінансові клопоти, які стоять на перешкоді до повного зреалізування намічених плянів.

У тому ж часі вони зустрілися також із представниками української кооперації у вільному світі, пропонуючи, щоб українська кооперація в США

УКРАЇНСЬКЕ Т-во СТАРШИХ ГРОМАДЯН
при катедрі св. о. Миколая в Чикаго

Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Сидять зліва: О. Анельська, І. Дубицький, А. Михайлович, А. Козяк, о. М. Олешко, М. Пігут, О. Андрус, Ю. Орльос; стоять зліва: І. Букачик, Н. Филіпович, І. Дубицька, В. Щербльовський, Р. Мартинок, А. Гула, С. Стефанів, Р. Бабик

Українське Товариство Старших Громадян при катедрі св. о. Миколая в Чикаго, ЗДА, у 5-літню річницю заснування виплатило на потреби ЕУ суму 500,— дол. Товариство об'єднує понад двісті членів.

і Канаді перебрала на себе частину коштів, тобто стала новим, кооперативним, меценатом, наслідуючи українську кооперацію на рідних землях, де вона все була дуже щедрою для потреб української культури і освіти. Згадати б тільки тісну співпрацю української кооперації з матірнім Товариством «Просвіта» у Львові, «Рідна Школа», Наукове Т-во ім. Шевченка, «Сільський Господар» і багато інших товариств і організацій.

На основі зговорення з представниками Української Світової Кооперативної Ради (УСКР), Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА) і Української Кооперативної Ради Канади (УКРК), опрацьовано п'ятилітній план на рр. 1977—1981, в якому то часі українські кооперативи обох цих країн мали б зложити на «Видавничий Фонд» ЕУ, або т. зв. «Акція КООП — ЕУ», 250,000 доларів, тобто 50,000 доларів річно. З того на Канаду припадало 29,000 дол., а на США 21,000 дол. Суми ці невеликі, коли зважити, що в обох тих країнах діє округло 80 українських кредитових кооператив, які об'єднують понад 100,000 членів і які в тому часі розпоряджали сумою около 450,000,000 дол. оборотових фондів. Іншими словами це припадало приблизно 50 центів річно від одного члена. Обтяження не-

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЧО-ПОЗИЧКОВА СПІЛКА «ПЕВНІСТЬ» В ЧІКАГО

Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Дирекція банку «Певність» в Чикаго 1985.

Сидять зліва: Я. Загородний, І. Л. Левицька-Гірсмнімон, Ю. Е. Куляс (голова), Р. Кобилецький, П. Надзікевич; стоять зліва: М. Гриневич, П. Семків, Л. Боднар, І. Галамай, С. Голяш, Т. Газрик, Б. Чсмко, Д. Багрій (бракує: М. Лушак)

Українська шаднично-позичкова спілка «Певність» постала 1964 заходами членства СУМА—ООЧСУ за ініціативою д-ра Юліяна Куляса, що став її президентом та успішно веде її з дирекцією, ексекутивною і працівниками по сьогодні... ..банк «Певність» це вже 100-мільйонова фінансова установа, найбільша у вільному світі, з повною модерною банковою обслугою, відділом огнетривалих скриньок та убезпеченевої агенції. Він має поважні запасні фонди та нерозділені прибутки, що дають йому тверді основи для дальшого росту та безпеки.

велике, коли зважити, що це «добровільне оподаткування» мало допомогти такій важній справі, як видання 10-томової словникової енциклопедії, не згадуючи вже про попередні видання, 3-х томів ЕУ-1 і двох томів англомовного видання, т. зв. АЕУ-1, та запланованих чотирьох великих томів англomозної словникової енциклопедії, т. зв. АЕУ-2. До речі, перший том цієї останньої вже появився з кінцем 1984 року і має дуже позитивну оцінку чужомовного наукового світу. Всі ці заходи вимагають великих фінансових коштів.

Відомо, що українські кредитові кооперативи в Канаді і США, кожного року, добровільно жертвують десятки, а то й сотні тисяч доларів на різні українські громадські потреби. І за це їм належить признання та подяка від організованої української громади. Українська громада доцінює цю жертвенність української кооперації і їй не тільки дякує, але практично морально і матеріально підтримує. Українська кооперація жертвувала також поважні суми на ЕУ в перших початках її видання. А тепер ситуація вимагала додаткової надзвичайної допомоги. І здавалося, що українські кооперативи зрозуміють цю надзвичайну потребу і без зайвих закликів

д-р ТКАЧУК ТЕОДОР
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Ткачук Теодор, лікар ветеринар, народився 11 грудня 1904 в селі П'ядики, повіт Коломия, Галичина, з батьків Василя й Анни з Книгіницьких. Закінчив: середню освіту матурою 1925 в укр. гімназії в Коломиї; ветеринарні студії 1932 у Львові. В Галичині працював ветеринарним лікарем при т-ві «Сільський Господар» і при «Маслосоюзі». Під час нім. окупації був повітовим ветер. лікарем у Стрию, опісля в Чехословаччині. До ЗДА прибув 1954 і влаштувався на федеральну працю при перевірці м'яса домашньої птиці. 1956 одержав право виконувати приватну практику; з 1975 на емеритурі. Одружений з Євгенією Костів, яка померла; має двоє дітей: дочку і сина. Активний в громадському житті; 1959-60 голова Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів.

виконають запропоновану їм, їхніми провідниками, це добровільне зобов'язання.

На жаль, чомусь так не сталося, що бачимо із звіту в ч. 24 «Вістей із Сарселю». Навіть ті «найщедріші» кредитові кооперативи, які все щедро обдаровують різні наші культурно-освітні, релігійні, молодіжні та інші організації, про цю додаткову допомогу ЕУ наче призабули. А були і такі, що зовсім не відгукнулися та в тих роках не зложили на ЕУ навіть «символічної» жертви в сумі 100, 200 чи 500 доларів. Таких кооператив у Канаді було 17, а в США 13.

Замість «акту обвинувачення» подивімся на конкретні цифри звіту. Кооперативи Канади в рр. 1977—81 на ЕУ вплатили 21,511 дол., а кооперативи США 25,473 дол. Разом обі країни вплатили 46,984 дол., або 18,8% від домовленої суми. Були, однак, і такі кооперативи, що виконали повністю намічену для них суму. Цими кооперативами були: в Канаді Кредитова Кооператива Північного Вінніпеґу, яка вплатила 5,000 дол., а в США було таких кооператив три, а саме: УКС Самопоміч у Філадельфії вплатила 7,805 дол., УКС Самопоміч у Джерсі Сіті 3,150 дол. і УКС Самопоміч у Балтиморі 1.000 дол. Разом ці чотири кредитівки вплатили 16,955 дол.,

д-р Т К А Ч У К БОГДАН і ОРЕСТА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.800,—

Ткачук Богдан, інженер агрономії і лікар ветеринар, народився 26 червня 1919 в селі П'ядики, повіт Коломия, Галичина, з батьків Василя і Анни з Клігінських. Закінчив: середню освіту 1939 у Сільсько-господарському Ліцею в Черниці, повіт Жидачів; агрономні студії у Львові 1943. Тут теж розпочав ветеринарні студії, що їх закінчив дипломом ветеринарного лікаря 1945 в Ляйпцігу, Німеччина. Продовжував даліше студії на УТПІ, де 1948 захистив дисертаційну працю в проф. Розгона і одержав титул доктора ветеринарної медицини; диплом нострифікував 1949 на німецькому ун-ті в Мюнхені. 1950 прибув з родиною до ЗДА і коротко працював на степовій праці; від 1958 веде власну клініку малих тварин. Дружина Ореста, з дому Бзова, роджена на Буковині. Мають дві доні — Лїду і Ірку, та двох синів — Романа і Юрка. Всі діти мають закінчену університетську освіту, активні в громадському житті. Д-р Ткачук був головою Об'єднання Укр. Ветеринарних Лікарів (1970-75). Разом з дружиною активні в громадському, пластовому й церковному житті.

що становить одну третину всіх вplat української кооперації в Канаді і США в рр. 1977—81. Ця мова цифер коментарів не потребує.

Видання ЕУ ще не закінчене і є ще час і нагода додатковими вплатами «врятувати» добре ім'я української кооперації у вільному світі, підвищуючи свою жертвенність у цьому році, принайменше до 50^{0/0} свого добровільного зобов'язання.

Як приклад жертвенности на ЕУ з приємністю хочу назвати одну особу, громадського діяча і кооператора (працював організатором в українській молочарській кооперації в Західній Україні в рр. 1942—44), Петра Ячика, що живе тепер у Торонті, він сам, особисто, вплатив на ЕУ 106.500 дол. — точніше про нього диви «Вісті із Сарселю» ч. 26, стор. 9.

Не треба до зануди доказувати, що ЕУ — це наша візитна картка, яку і з зацікавленням читає тепер, і буде читати в майбутньому, наша громада, члени наших кооператив, читають і читатимуть наші діти, внуки. Вони

ДОМБРОВСЬКА ЮЛІЯНА
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Домбровська Юліяна, учителька, донька Йосифа і Анни Корчинських, народилася 16 квітня 1890 в Тернополі. Тут працювала як учителька й вийшла заміж за Зенона Домбровського, директора школи. 1914 повдівла залишившись із 6-ма дітьми. Переїздить до Бродів, де працює в Просвіті і Рідній Школі. Тяжко перенесла втрату дочки Мирослави 1941 і сина з родиною 1944. Емігрує до Німеччини, відтак до ЗДА. Поселюється в Чікаго, де і померла 1961, на 75-му році свого трудолюбивого життя.

Посмертну Фундацію ЕУ в пам'ять мами зложила Любомира Рудакевич.

шукають і шукатимуть імен своїх батьків, дідів і... своїх громадських організацій, своїх кооперативних установ. І їм стає прикро вже тепер, а ще прикріше буде їм у майбутньому, коли вони у списках жертводавців на ЕУ не знайдуть тих імен, які там повинні бути.

Кооперативи, які «призабули», або «злегковажили» собі заклик своїх кооперативних надбудов, зложити свою пайку на ЕУ, мають нагоду «спокутувати» свій, може мимовільний, «гріх» і своєю виплатою тепер не допустити до того, щоб у кінцевому зошиті ЕУ-2, де будуть подані всякі поправки до різних гасел і де будуть подані повні списки фундаторів і меценатів ЕУ, щоб там бракувало хоч би одної нашої кооперативи у вільному світі.

Гадаю, що таке не станеться. Можна мати різні застереження до авторів і редакторів поодиноких гасел, але ці дрібні і майже незамітні помилки, які будуть виправлені в останньому зошиті, вони ніяк не можуть обезцінити цього великанського діла, яким є і яким залишиться для нашої історії, Енциклопедія Українознавства. Не забудьмо, що її видало не якесь державне видавництво, чи якесь мільйонове приватне видавництво державного народу, але її видала українська громада в діяспорі своїми малими, чи більшими жертвами. Це твір цілого народу.

І в тому наша сила, наша велика заслуга, наша слава і наша честь!

Ми можемо бути горді, що маємо нагоду бути співучасниками цього великого діла та разом із цілою нашою громадою радіти цим успіхом, бо це насправду велике історичне діло і найбільший культурний вклад української спільноти в діяспорі в нашу українську культуру.

(«Український Голос», *Vinnicef*, 1 квітня 1985.)

ДОМБРОВСЬКА МИРОСЛАВА

Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Домбровська Мирослава, учителька, донька Зенона і Юліани з Корчинських, народилася 16 січня 1913 в Тернополі. Закінчила державну гімназію в Бродах, а педагогічні студії 1932 в Бересті над Бугом (диплом учительки). В Бродах бере активну участь в студентській громаді «Смоло-скип», Просвіті, Рідній Школі; була теж членом ОУН. 1936 закінчує орг. вишкіл «Сільського Господаря» у Львові, а опісля веде сіль.-госп. курси для жіноцтва і молоді. Літом провадить дитячі садки. Під час першої большевицької окупації Галичини дістає працю учительки української мови в Бродах. З цієї школи забрало її КГБ до Львова. Тут перебувала в тюрмі на Лонцького, опісля з Бригідках, де загинула в час большевицького від-ступу в червні 1941.

Посмертну Фундацію ЕУ зложила в пам'ять сестри Любомира Рудакевич.

... Рефлектуючи отак над значенням і цінністю науки в обличчі вічності, яка невідхильно зближається до мене, заповітую вам:

Полюбіть науку. плекайте і збагачайте її своєю працею і своїм знанням будьте її служителями. Здвигайте храми науки, вогнища духової сили Церкви і Народу, пам'ятаючи, що немислимо повне життя Церкви і Народу без рідної науки. Наука — це їхнє дихання життя! Пам'ятайте, що народ, який не знає або загубив знання свого минулого з його духовними скарбами, вмирає і зникає з лица землі. Рідна наука окрилює народ до лету на вершини зрілого серед народів світу народу.

(—) *Йосиф, Патріярх і Кардинал*
(із Заповіту Блаженнішого)

ПОЯВА ПЕРШОГО ТОМУ АЕУ-2

В суботу 27 жовтня 1984 в Торонті в Канаді відбулося урочисте зібрання в присутності біля 250 осіб з участю визначних українських і чужинецьких особистостей, на котрому представлено свіжо випущений перший том гаслової частини англomовної «Енциклопедії Українознавства». Головну Редакцію представляли Гол. Редактор проф. д-р В. Кубійович і його заступник проф. д-р А. Жуковський.

Несповна чотири тижні пізніше, в п'ятницю 23 листопада 1984 р., в Бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі відбулося зібрання українського громадянства, організоване НТШ у Європі, на котрому також представлено цей перший том англomовної енциклопедії, котру прийнято називати в скороченні АЕУ2.

Мимо поганой погоди, заповіджена тема зібрала досить численну аудиторію. Зібрання відкрив коротким словом інж. М. Маслов, наголосивши велике значення появи АЕУ2, та запросив до слова Головного Редактора «Енциклопедії Українознавства» проф. д-ра Володимира Кубійовича.

Проф. В. Кубійович коротко накреслив історію появи «Енциклопедії Українознавства» й її англійських відповідників. З огляду на важливість події не буде зайвим подати до загального відома резюме його доповіді.

Відомості про Україну з'являлися віддавна в чужинецьких енциклопедіях і інших виданнях енциклопедичного характеру. З них треба згадати насамперед російський *Энциклопедический Словарь Брокгауза і Ефрона* (1896), польську енциклопедію *Оргельбранда*, а також російський *словарь Граната*. Українознавчі статті в російських енциклопедичних виданнях належали переважно перу українських письменників: І. Франкові, М. Сумцова, М. Василенка, І. Лучицького й інших. Досить місця присвятив Україні також чеський «Оттув Словнік Научни».

Перша українознавча енциклопедія з'явилася в 1914—16 роках в російській мові за редакцією Михайла Грушевського, Федора Вовка та інших, під назвою «Українский народ в его прошлом и настоящем». Вийшло 2 томи цієї енциклопедії, третій з причини світової війни. Український Науковий Інститут у Берліні видав у 1930 році енциклопедичну збірку німецькою мовою під назвою «Духовне життя України в минулому й сучасному». Вже в війну, в 1941 році, в видавництві Гаррасовіца, вийшов однотомовий твір «Гандбух дер Україне» під редакцією проф. І. Мірчука. В 20-их роках з'явилася багатотмова «Большая Советская Энциклопедия» з численними статтями на українські теми, на жаль, в односторонньому наслітленні. Досі з'явилися 2-ге і 3-є видання цієї енциклопедії.

Якщо ходить про енциклопедичні видання в українській мові, першим завершеним твором була «Українська Загальна Енциклопедія — Книга Знання», що з'явилася в 1930—1935 роках у трьох томах накладом кооперативи «Рідна Школа» (Коломия—Станіславів) під редакцією проф. І. Раківського, при ближчій редакційній співучасті проф. В. Сімовича, В. Дорошенка і Михайла Рудницького. Це була загальна енциклопедія, що мала біля 80% неукраїнських гасел, але також 5—6 тисяч гасел українознавчих, у тому багатосторінкове гасло «Україна» за редакцією проф. В. Сімовича.

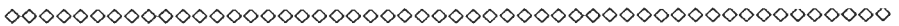

Аргентина:

інж. І Л Ь Н И Ц Ь К И Й РОСТИСЛАВ і ІВАННА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Ільницький Ростислав, інженер лісництва, народився 9 червня 1910 на Лемківщині, в селі Снітниця, повіт Горлиці, в Галичині. Лісництво студіював на Львівській Політехніці й згодом працював по фаху на Гуцульщині, в Татрах і у Львівській Дирекції Лісів. На еміграції був адміністратором ДП-табору в Ульмі. Емігрував до Аргентини, поновив там свої студії, згодом працював у дирекції шляхів, за що дістав золоту медалю заслуги. Працював науково, публікував праці й репрезентував Аргентину на міжнародних конгресах. Активний у громадському, зокрема у пластовому житті: голова Пласту в Аргентині, чл. куреня «Лісові Чорти». Співробітник ряду журналів. Його «гобі» малярство. Одружений з Іванною з дому Кишакевич. Тепер на пенсії.

Цей останній розпочав свою працю виданням тематичної Енциклопедії Українознавства, що дістала згодом скорочену назву ЕУ1, під редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича та проф. д-ра Зенона Кузеля. Протягом трьох років (1949—1952) видало три томи цієї енциклопедії (1230 сторінок). До редакційної Колегії входили: проф. М. Глобенко, проф. інж. Роман Димінський, проф. д-р Н. Полоцька-Василенко, проф. д-р Ю. Шерех, Софія Янів (секретар редакції), картографія д-р М. Кулицький. Енциклопедія налічувала 20 редакторів поодиноких відділів і 101 авторів.

Редакційна праця над ЕУ1, побіч труднощів еміграції, була в деякій мірі облегшена скупченням на терені Німеччини багатьох українських науковців — фахівців різних ділянок.

Від 1951 року редакція Енциклопедії перенеслася до Франції, конкретно — до міста Сарселло біля Парижу, де Конгрегація східних церков закупила для потреб НТШ будинок, завдяки заходам і допомозі Архієпископа Кир Івана Бучка. Невдовзі після перенесення редакція розпочала працю над гасловою частиною енциклопедії (ЕУ2). Вже на самому початку цього нового періоду праці, в 1952 році, помер заступник головного редактора проф. Зенон Кузеля, якого заступив проф. Микола Глобенко. Редакційна праця була значно більше утруднена через велике розпорошення науковців, що

о. мітрат д-р КУШНІР ВАСИЛЬ
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 5.774,25

Кушнір Василь, священник і громадський діяч, народився 17 вересня 1893 в селі Вікно, пов. Скалат, Галичина. Закінчив нар. школу в м. Грималів, гімназію в Тернополі (7 клас), іспит зрілості 1914 у Львові на філії Акад. гімназії. Учасник 1-ої світ. війни на італійському фронті (поручник), 1917 полонений. 1920 службовик Укр. військової місії в Римі. 1921—24 студії філософії на Львівському ун-ті; 1924—26 гімн. учитель в Грималові. 1926—28 теологічні студії на Богословській Академії у Львові, закінчені 1929 доктором в Інсбруці, Австрія. Настоятель і проф. Духовної Семінарії в Станіславові і тамже організатор укр. ремісництва: бурса, банк, конгрес. 1934 переїздить до Канади, до Вінніпегу, де буде двічі церкву св. Володимира і Ольги (з 1948 катедра). 1951 Домашній прелат Папи Пія XII. 1957 Ген. Вікарій Вінніпезької Метрополії. 1968 мітрат, 1972 офіцер Ордену Канади, 1977 протонотар. Співзасновник 1940 КУК і його президент 1940—52 і 1956 до смерті. Засновник Фонду Українців Канади; перший меценат Народньої Фундації ім. Т. Шевченка. Учасник бегетьох укр. і міжнар. з'їздів і нарад. Перший (і двічі) Президент СКВУ — 1967—78). Псмер 25 вересня 1979 у Вінніпезі.

в більшості виємігрувала за океан. Також смертність позначилася від'ємно на редакційні праці, справляючи труднощі підшукуванням нових редакторів окремих ділянок на місце вибувших. Багато енергії забирала також акція збірки фондів на видання енциклопедії, вимагаючи численних поїздок головного редактора й фінансового референта д-ра Атанаса Фіголя за океан. Тимчасом об'єм праці все зростав, бо запланована на 4 томи гаслова частина зросла до вісьмох томів, щоб в дальшому досягти десятиох томів. В тих обставинах тяжким ударом була передчасна смерть заступника головного редактора проф. Миколи Глобенка, що вмер ще перед виходом другого тому.

Перші томи ЕУ2 з'являлися в дворічних відступах: 1955, 1957 і 1959 рік. Дальші томи, так через редакційні труднощі, як згодом через одночасну працю над англомовним виданням, з'являлися втри- або чотирирічних відступах, а саме: IV — 1962, V — 1966, VI — 1970, VII — 1973, VIII — 1976, і IX — 1980 роки. Незабаром повинен з'явитися останній, X том ЕУ2.

інж. КАЧОР АНДРІЙ і ІВАННА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.438,75

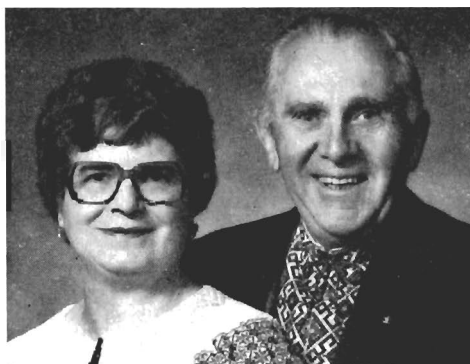
Качор Андрій, інженер-економіст, кооператор, громадський і пластовий діяч, народився 13 грудня 1908 в Борщовичах біля Львова, в родині Дмитра і Юлії. Кооперативну працю розпочав 1928 в низових кооперативах, а з 1934—39 в орг. відділі «Маслосоюзу» у Львові. Співробітник часописів: «Неділя», «Діло», «Наш Пранор», «Кооп. Молочарство», «Госп. Кооп. Часопис» та ін. 1941—44 кооп. діяч у Криниці, а відтак у Львові (РСУК). 1948 у Німеччині закінчив свої студії дипломом інж. економії. З 1950 у Канаді. Від 1952 управитель Кредитової Кооперативи Північного Вінніпегу; активний член «Кооп. Громади», ініціатор і співорг. Кооп. Комісії при СКВУ та її переміни на Укр. Світову Кооп. Раду (постійний заст. голови цієї Ради). Співосновник Укр. Кооп. Ради в Канаді, член ред. кол. журналів «Наш Світ» і «Координатор». Довголітній провідний член орг-ції: КУК, УВАН, Фундації Т. Шевченка, БУКК, Пласту і ін. Автор багатьох праць і статей на кооп. і сусп. гром. теми. Одружився 1938 з Іванною з дсму Чернецька; народилася 7 вересня 1913 у Львові в родині Івана і Кароліни. Учителька, а від 1934—39 — працівник РСУК у Львові. В'язень польських тюрем і конц. табору Береза Картуська. Довголітня учителька укр. шкіл у Німеччині, згодом у Канаді. Секретар Крайового Центру Укр. Шкільних Рад при КУК, член ЛУКЖ, Пласту (виховниця новацтва) і ін. Мають три дочки: Лесю — заміжно Гаврилюк, Софію — езекутивний дир. ОУКО і Марту — заміжно Гринюк.

Склад редакційної колегії підлягав постійним змінам через смерть редакторів і прихід нових сил. І так, коли в III томі до редакції входили: проф. інж. Е. Гловінський, Іван Кошелівець, д-р В. Маркусь, проф. д-р О. Оглоблин, проф. д-р Н. Полонська-Василенко, проф. д-р М. Стахів, проф. д-р М. Чубатий, проф. Ю. Шевельов, Софія Янів, то в IX томі до редакційної колегії входили: проф. д-р А. Жуковський, проф. д-р В. Маркусь, проф. д-р О. Оглоблин, д-р А. Фіголь, проф. д-р Ю. Шевельов, Софія Янів. В міжчасі до редакційної колегії належали також проф. В. Голубничий, Богдан Кравців.

НОВОСАД ІВАН і МАРГАРЕТА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.125,50

Новосад Іван, учитель і підприємець, народився 28 грудня 1915 у місцевості Січ у Манітобі, Канада. Скінчив учительську школу та курси на Манітобському ун-ті. Учителював у державних школах Манітоби (6 літ), служив при Канадійській Армії (4 роки), працював як ген. секретар централі Українців Католиків (4 роки). Від 1952 очолює фірми: Нешенел Фудленд та одинок у Манітобі українську харчеву гуртвіню Сел Райт Голсейл. Одружений з Маргаретою з дому Варовой. Активний і провідний член в укр. громадському житті: БУК, Клуб Професіоналістів, Фундація Т. Шевченка, укр. відділ Лицарів Колюмба, укр. Запомогове Братство св. Миколая і ін. Автор: історії околиць «КЕЛД» та «ГОРОД» в Манітобі і ряду брошур у вишкoлі працівників. Відзначений: Шевченківською медалею, Лицар Ордену Папи Григорія і власник багатьох інших відзначень. Тепер вже в другій (трирічній) каденції президент КУК.

Поява ЕУ1 і перших томів ЕУ2 була безперечно стимулом для появи в Україні «Української Радянської Енциклопедії» (УРЕ) в 17 томах, під редакцією Миколи Бажана, протягом 6-х років, і 3-томового «Українського Енциклопедичного Словника» (1966—1968). Поява УРЕ, мимо її одностороннього унапрямлення полегшила в якійсь мірі редакційну працю ЕУ2, даючи можливість використовувати деякі «неутральні» гасла, напр., географічні.

Від самого початку праці над «ЕУ» було в пляні видання її англійського відповідника, АЕУ. Протягом довгих років підшукувано видавця цієї енциклопедії. Врешті, завдяки заходам ред. Мишуги, ред. А. Драгана і проф. Ю. Луцького знайдено «спонзора» — Український Народний Союз і видавництво, Юніверсіті оф Торонто Прес. І так видано двотомову англомовну Українську Енциклопедію, АЕУ1, кожний том об'ємом біля 1200 сторінок. Перший том з'явився в 1973, і другий у 1980 році. Ця праця не була лише перекладом ЕУ1, бо існуючий текст ЕУ1 треба було усучаснити (від часу її видання минуло понад 20 років) і пристосувати до англомовного читача.

проф. ДАХНІВСЬКИЙ ДМИТРО
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.500,—

Дахнівський Дмитро, вояк, педагог і громадський діяч, народився 18 жовтня 1894 в селі Торки, Перемиського повіту, Галичина. У Перемишлі теж закінчив гімназію, Студії на Укр. Тайному Ун-ті, згодом на державному ун-ті у Львові, закінчив дипломом магістра слов'янської філології, Активний в студентському й гром. житті. Зокрема півкуваввся укр. спортом. Член УВО. Від 1931 проф. гімназії в Дрогобичі, потім у Самборі (1939-41 директор). 1941-44 інспектор шкіл Дрогобицького повіту. На еміграції, у таборі переселенців у Ваєрн, не покидав своєї педагогічної праці. До ЗДА прибув 1949, а рік пізніше поселився в Чикаго. Попри свою заробіткову працю не залишав педагогічної діяльності, а теж живо цікавився спортом, якого був великим ентузіастом. Учителював на курсах українознавства та був членом Т-ва «Учительська Громада», а теж членом ОбВУА. Помер 28 серпня 1960 і похоронений на місцевому цвинтарі св. Миколая. Залишив дружину Франку, двох синів — Мирона та Ігоря і невісток — Тереню і Лярису; також семеро внуків: Марічку, Романа, Ростислава, Ореста, Олю, Ярополка і Наталю.

Посмертну Фундацію ЕУ вплатили в пам'ять 25-ліття смерти мужа і батька: дружина Франка і сини Мирон і Ігор Дахнівські.

Від 1975 року розпочато працю над гасловою частиною англomовної енциклопедії, АЕУ2. Для того треба було знайти нового «спонзора», поскільки УНС не міг піднятися до того завдання. Визначний український канадський діяч адвокат Ретро Саварин, теперішній Голова СКВУ, залучив до того очолювану ним Фундацію Українських Студій Канади, приєднавши до акції також Канадський Інститут Українських Студій (КІУС) під дирекцією проф. Манолія Лупула. Праця над АЕУ2 не була також звичайною перекладницькою працею, хоч би тому, що вимоги латинської абетки висували до першого тому гасла, що в ЕУ2 фігуруватимуть в останньому томі. Отже, ще не були зредаговані, зокрема, наприклад, гасла на літеру Ч (CH). Крім того, належало усучаснити гасла, скреслити гасла мало цікаві для

Приклад гідний наслідування!

ТАТАРСЬКИЙ ДМИТРО і АННА
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

...у 74-ту річницю смерти батька Дмитра Татарського, що згинув у Дрогобичі 19 червня 1911 в часі кривавих виборів до австрійського парламенту, і

...у 38-му річницю смерти мами Анни Коссак-Татарської, завдяки якій всіх шестеро дітей — чотири сини і дві дочки — здобули університетську освіту,

...посмертну Фундацію ЕУ в пам'ять батьків складає
дочка Франка Татарська-Дахнівська

англомовного читача, й додати нові. Переклад творив також поважні труднощі, вимагаючи перекладачів спеціалістів різних ділянок знання.

Праця над першим томом АЕУ2, що обіймає 2800 гасел на літери А—Г, тривала 8 років. Редакційна колегія складалася з 5-х осіб: проф. д-р В. Кубійович — Головний Редактор, проф. д-р Маркусь і проф. д-р А. Жуковський — заступники Головного Редактора, проф. д-р Ю. Луцький — редактор англomовного тексту у 1977—1982, згодом проф. Д. Струк. До праці залучено 22 редакторів поодиноких ділянок, 8 осіб технічного персоналу та 137 авторів поодиноких гасел.

Праця над другим томом АЕУ2 повинна тривати коротше, не більше 5 років, з котрих два вже за нами.

В цілості АЕУ2 має начисляти 4 томи по 1000 сторінок, разом 4000 сторінок, відповідник 10-х томів ЕУ2 по 400 сторінок, одначе, якщо ходять про довжину тексту (кількість літер), АЕУ2 буде децю коротшою від ЕУ2.

Після доповіді проф. Кубійовича присутні ставили запити практичного характеру: ціна Енциклопедії, загальний кошт її видання, величина накладу, спосіб набуття, і чи передбачається її франкомовне видання.

На ці запитання дав відповідь проф. А. Жуковський, прецизуючи, що наклад АЕУ2 є 5000 примірників, але евентуальне збільшення його є технічно можливе. Ціна першого тому виносить 90 кап. доларів перед 1 січня

ТАРАС М. ЛІСЬКЕВИЧ
Фундатор ЕУ — дол. 550,—

Ліськевич Тарас, економіст, народився 17 січня 1912 в Яворові, Галичина, в родині гімназійного професора Дмитра і Івонни з Гудиків. Гімназію закінчив у Станиславові, а академічні економічні студії в Познані. Активний у Пласті й студентському житті, зокрема в корпорації «Чорноморе». Працював професійно у відділі Промбанку в Станиславові, а відтак в централі у Львові, 1939 одружився з Анною Борковською. 1951 емігрував з дружиною і дітьми — Уляною і Тарасом — до Чикаго, де став головним книговодом і членом дирекції меблевої корпорації. Увесь вільний час присвячував вихованню пластової молоді (гніздовий, голова станичної старшини, член ГПБ), за що був нагороджений найвищим пластовим відзначенням — орденом св. Юрія в золоті. Помер 23 жовтня 1974 і похований на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

1985 року, і 115 кан. доларів пізніше. У Франції замовлення приймає «Українське Слово». Французьке видання є технічно доволі легке до здійснення, бо при наявності англійського тексту облегує переклад, але треба б знайти фінансові засоби.

На закінчення зібрання інж. В. Генік, представник ОУМуФ, висловив своє признання старшій генерації за здійснення монументальної праці видання української енциклопедії, що буде неоціненним джерелом, звідки українська молодь зможе черпати потрібні їй відомості про Україну, та висловив побажання, щоб з'явилося французьке видання енциклопедії.

З виданням АЕУ2 чужинський читач буде мати вперше повну і об'єктивну інформацію про Україну, і в тому полягає її величезне значення. Українське громадянство в діаспорі вповні зрозуміло вагу видання української енциклопедії й підтримувало її щедрими пожертвами. Праця над АЕУ2 вимагатиме ще понад 10 років напруженої праці. Було б бажаним однак також видати енциклопедію в мовах французькій і німецькій. Не зайвим було б також передбачити нове, усучаснене видання українського тексту енциклопедії. Всі ці проекти промовляли за тим, щоб Інститут Енциклопедії Українознавства перетворився на постійну інституцію української діаспори.

(Українське Слово», Париж, з дня 23. 12. 1984)

д-р СТЕФУРАК ВАСИЛЬ і ЕМІЛІЯ
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Стефурак Василь, лікар, народився 9 серпня 1898 в Соколівці на Гуцульщині. Сім клас гімназії в Коломиї закінчив матурою у Відні під час служби в австрійській армії на італійському фронті. По війні починає медичні студії у Відні і тут одружується зі студенткою Емілією Ботюк. 1929 кінчає медицину, повертається в Україну і 1930 відкриває лікарську практику в Косові на Гуцульщині. Під час Другої світової війни працює з дружиною в рядах Української Повстанської Армії. Після скитання в переселених таборах Австрії 1950 переїздить до ЗДА в Чикаго; тут відкриває лікарську практику як один з перших українських лікарів. Основоположник Укр. Лікарського Т-ва Півн. Америки (УЛТПА) та довголітний член його управи. Співредактор квартальника «Гуцулія» та один з директорів двотижневика «Українське життя». Активний в Комітеті Оборони Традицій Укр. Кат. Церкви; щедрий жертводавець на церковні й громадські цілі. За життя пожертвував \$ 10.000,— на НТШ, \$ 10.000,— на Гарвард. Після його смерті дружина Емілія зложила \$ 100.000,— на стипендійний Фонд ім. Василя Стефурака при Українському Гарвардському Ін-ті. Помер 1 квітня 1978 і похований на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Посмертну Фундацію ЕУ зложила дружина Емілія.

Перший том англомовної української гаслової енциклопедії, який охоплює гасла від «А» до «Ф» (за латинською абеткою), імпонує перш за все своїм об'ємом і своїм технічним виконанням... Це могутній осяг українського поселення у вільному світі, осяг, що його отримано спільними зусиллями українців у Німеччині, Франції, Сполучених Штатах Америки, Канаді і Австралії, але і тих співробітників, які живуть у різних країнах світу... це справді революційний крок вперед на шляху спільноти нашої культури з культурою найбільш розвинених народів.

(—) *Іван Кедрик*
«Англомовна гаслова енциклопедія»
Свобода, 18. 1. 85.

Х А Р А К С О Ф І Я - І В А Н Н А
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.100,—

Харак Софія Іванна, з Еліяшевських народилася 13 квітня 1912 у Львові, де закінчила гімназію СС. Василіянок 1929 року. Належала до Пласту, член куреня ім. Марти Борецької. Була виховницею на «Вакаційній Оселі» у Милівані (Рільнича Школа) кожних вакацій до 1933 року. Студювала на ун-ті у Львові на математично-природничім факультеті. 1944 виїхала з чоловіком Андрієм до Австрії (Форальберг), звідкіля емігрували 1948 до Канади й оселилися в Торонто. Померла 4 квітня 1978 і похоронена на цвинтарі «Прспект» в Торонті.

Посмертну Фундацію ЕУ зложив муж Андрій Харак.

*

Г Е М Б А Т Ю К О С И П
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Гембатюк Осип, залізничний робітник, народився 1910 року в Заліщиках, в Галичині. До Канади прибув 1947 року. Від приїзду до Канади аж до відходу на пенсію працював при тихоокеанській залізниці в технічно-будівельному відділі, при направі мостів і інших залізничних споруд. Меценат і добродій декількох фондаций.

Х Л И П Н Я Ч І В А Н
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Хлипняч Іван, син Стефана, народився в селі Кривка, на Бойківщині. Одружений з Катериною з Локоцьких, зі села Висоцько Вишне. Учасник Визвольних змагань, повертається щасливо з полону і в своєму рідному селі стає до праці для громади: організує кооперативу, працює в комітеті будови нової церкви в Кривці. 1944 виїжджає на еміграцію зі сином Ярославом. Під час бомбардування загинув на залізничній станції в місті Чопи на Закарпатті. Ціле своє життя турбувався долею своєї громади і свого народу.

Посмертну Фундацію ЕУ у пам'ять батька зложили: син Ярослав з дружиною Янкою.

*

Г О Д Ч А К В А С И Л Ь
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Годчак Василь, хемік, народився 15 жовтня 1950 в Чикаго, Ілл. Народню школу св. о. Миколая закінчив у Чикаго. Опісля поступив на студії хемії в Де Павль, ун-ті, які закінчив дипломом. Тепер працює в лабораторії в шпиталі св. Єлисавети. Активний в церковному житті при кафедрі св. Миколая.

ЧОРНІЙ ГАЛИНА
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Чорній Галина, з дому Горпенюк, народилася 13 вересня 1931 в Бродах, Галичина. Дочка Амброзія і Теклі з дому Сірко. 1944 виїжджає з родичами до Німеччини, Перебуває в таборах в Авгсбурзі і Ділінгені, де вчащає до української гімназії та є членом Пласту. 1949 емігрує з родичами до Аргентини, а згодом 1955 до ЗДА, Живе у Дітройті, а по виході заміж переїздить до Чикаго. Останніх 10 років жила в місцевості Палатайн в Іллінойс, де була активною в українській громаді. Померла 23 січня 1978 залишаючи доню Надію, сина Ігоря і мужа Юліяна.

По смерті у Фундацію ЕУ вплатив муж Юліян Чорній.

- Діма. *Їжачок*. Париж, 1958. 22 стор.
- Николишин С. *Націоналізм у літературі на Східних Українських Землях*. Париж, 1938. 47 стор.
- Проф. Дольницький Мирон. *Географія України*. Детройт, 1953. 88 стор.
- Наукові Записки ХХІХ. УТГІ*. Мюнхе, 1980—82. 158 стор.
- Український Вісник*. Випуск VII—VIII. Париж—Балтімор—Торонто, 1975. 152 стор.
- Зілинський Орест. *Антологія української лірики*. КІУС, 1978. 439 стор.
- Зеров Микола. *Лекції з історії української літератури*. КІУС, 1977. 271 стор.
- Луцький Юрій. *Валітиський збірник*. КІУС, 1977. 260 стор.
- Винниченко Володимир. *Щоденник 1911—1920*. I. КІУС, 1980. 500 стор.
- Studia Slavica in honorem viri doctissimi Olexa Horbatsch*. Teil 1, 2, 3. Verlag Otto Sagner, München, 1983.
- Contos populares ucranianos*. Com mandalas de Wira Wowk. Rio de Janeiro, 1983. 101 p.

ЧОРНИЙ ЕВФЕМІЯ
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Чорній Евфемія, з дому Фещук, народилася 25 березня 1901 в селі Гаї Дітковецькі, повіт Броди, Галичина. Дружина Йосифа Чорнія, довголітнього війта Старих Бродів і посадника збірної громади Суховоля, повіт Броди. 1941 втратила сина Еміліяна, якого замордували большевики в горезвісній в'язниці на Лонцького у Львові. 1944 виїжджає з родиною до Німеччини до Ляндсгуту в Баварії. 1949 емігрує до Чикаго з родиною, де пережила до кінця свого трудолюбивого життя. Померла 18 лютого 1980; похована в Чикаго.

Посмертну Фундацію ЕУ вплатили дочка Стефанія Бабій і син Юліян Чорній.

*

ШВЕДАК ЗЕНОН
Фундатор ЕУ — дол. 500,—

Шведак Зенон, народився 28 жовтня 1912 в Копичинцях, Галичина. По закінченні середньої освіти почав працювати в Союзі Укр. Кооператив в Копичинцях, потім у Борцеві. Під час окупації Галичини большевиками перейшов кордон і включився в розбудову споживчої кооперації на Холмщині. Згодом переїхав до Львова і був ревізором РСУК. Емігрував до ЗДА в Чикаго, де багато часу і праці присвятив в управі кредитової кооперативи. Тепер на емеритурі в Чикаго.

д-р ІВАНИЦЬКИЙ МИРОН і СТЕФАНІЯ
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 2.000,—

Іваницький Мирон, лікар, народився 11 жовтня 1924 р. у Войниліві, пов. Станиславів. Гімназію закінчив в Дрогобичі матурою в 1943 р. Медичні студії зачав у Львові, а закінчив їх у Мюнхені, Німеччина, в 1950 р. До ЗДА прибув у 1951 р., де відбув «інтерншіп» в стейті Нью Джерсі, а практику в Ілліной. В листопаді 1954 р. покликаний до військової служби в летунстві, і в ранзі капітана відбув її до вересня 1957 р., перебуваючи в різних країнах Європи, Африки та Азії. Працював в офтальмології, а тепер працює як загальний лікар в Джоліет, Ілл., де веде свою канцелярію від 1962 р. Член УЛТПА та ін. орг. Одружений зі Стефанією, ур. Крук, яка народилася в Турції, Зах. Україна. Мають 4-ох синів: Павла (1969 р.), Юрія (1970), Андрія (1971) і Петра (1972). Всі сини ходять до школи українознавства, належать до українських молодечих організацій та щорічно їздять на українські виховні літні табори.

НАРАДИ ГОЛОВНОЇ РЕДАКЦІЇ
«АНГЛОМОВНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА 2»
В САРСЕЛІ

(Сарсель — НТШ). Головна Редакція «АЕУ-2» (Encyclopaedia of Ukraine) відбула в осідку ЕНТШ в Сарселі (Франція), свої звичайні піврічні наради 18—20 квітня 1985 року. На наради прибули з Канади координатор проєкту проф. М. Лукул, та члени Головної Редакції проф. Д. Струк (керівник редакційного бюро в Торонто) і д-р В. Кравченко; з Америки взяли участь проф. В. Маркусь (перший заступник головного редактора) і проф. О. Білашок, а з Німеччини — д-р А. Фіголь, відповідальний за фінанси сарсельського осередку. З Сарселем брали участь в нарадах, крім головного редактора проф. В. Кубійовича, члени головної редакції проф. А. Жуковський (другий заступник головного редактора) і пані С. Янів.

На початку наради учасники мали змогу поділитися своїми заувагами та присланими коментаріями до першого тому від деяких зацікавлених

МАРТИНЮК РОМАН і НАТАЛІЯ
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Мартинюк Роман, підприємець, народився 21 березня 1911, в Галичині, в селі Тадані, повіт Кам'янка Струмилова. У тому ж місті здобув середню освіту. В'язень польських тюрем включно з Березою Картузькою. 1938 одружився з Наталкою Шут, народженою 26 травня 1912 у селі Побужани, повіт Кам'янка Струмилова. На еміграції студент Агрономічно-Лісового факультету УТГІ в Регенсбурзі, Західна Німеччина. До ЗДА прибув в 1949 році. Тут крім заробіткової праці доволі часу присвячував біржевим операціям. Зараз на емеритурі, працює як «Віста» доброволець при осередку Українського Сеньйора в Чікаго, ЗДА.

осіб щодо першого тому «АЕУ-2». Прийнято до відома, що Канадська фундація замовляє у Видавництві Торонтського Університету другий наклад першого тому «АЕУ-2», тому що перший наклад вже розійшовся.

За чергою обговорено важливі поточні справи, що стосуються редагування другого тому, а саме устійнено кращу співпрацю між двома редакційними осередками — в Сарселі і Торонто, узгіднено процедуру праці редакторів відділів, редакторів-координаторів та взаємини між сарсельським осередком головної редакції та редакційним бюро в Торонто. Прийнято до головної редакції О. Біланюка, професора фізики в Свотзмор Коледжі (ЗДА) і уповноважено його координувати працею редакторів точних наук і технології. Редактором-координатором відділу суспільства і соціологічних наук призначено Б. Кравченка, заступника директора Канадського Інституту Українських Студій в Едмонтоні. Додатково затверджено співредактором відділу військових справ полк. Содоля, спорту — О. Зінкевича. Намічено ще кілька кандидатів на редакторів тих відділів, що досі не мали окремих редакторів.

Ухвалено бл. сотні додаткових гасел до другого тому й деякі гасла пропущено. Головна редакція прийняла до відома виготовлення торонтською

д-р С А Й К Е В И Ч ВІКТОР і МАРІЯ
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.010,—

С а й к е в и ч Віктор, лікар, народився 21 травня 1916 в Галичині. Українську гімназію у Львові закінчив матурою в 1936 р. Опісля студіював філософію в Богословській Академії аж до вибуху війни. Медицину студіював в Карль-Франценс університеті в Грацу, Австрія, яку закінчив в 1950 р. здобувши диплом д-ра медицини. Того ж року виїхав з дружиною до ЗДА і тут працював в шпиталях в стейті Нью Джерсі. В 1958 р. відкрив свою лікарську практику в Маттесон, Ілл., де працював до своєї трагічної смерті 7-го січня 1973 р. Залишив дружину Марію і двох дітей. Д-р Сайкевич був активний в українській громаді, працюючи на літніх таборах молоді. Був активним членом Укр. Лікарського Т-ва, як теж активним в патріархальному русі в Чикаго.

редакцією каталога гасел до третього і четвертого томів «АЕУ-2» (бл. 8 тис. гасел). Вони мають бути затверджені після перегляду їх редакторами відділів на наступному засіданні Головної редакції.

Зредаговані матеріали до другого тому поступово пересилатимуться сарслаською редакцією до Торонто для перекладу на англійську мову; редактори-координатори в цьому процесі матимуть важливе місце, будучи відповідальними за контакт з редакторами відділів і авторами. Устійнено кращу систему рецензування матеріалів, перекладу їх авторами й редакторами перед здачею до друку.

Наступна піврічна нарада Головної редакції «АЕУ-2» відбудеться в Торонто на початку жовтня 1985 року, у той час, коли проф. В. Кубійович та д-р А. Фіголь перебуватимуть за океаном у зв'язку з кампанією придбання фондів на закінчення україномовної десятитомної «ЕУ-2». Гаслова «ЕУ-2» є в кінцевій стадії редагування. Закінчення десятого тому передбачено на кінець 1986 року (в червні цього року появиться другий зошит десятого тому).

д-р РУДАВСЬКИЙ ІВАН
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Рудавський Іван, лікар ветеринар і співак, народився 8 вересня 1921 в Горлицях на Лемківщині в сім'ї державного урядника. Нижчу і середню освіту здобув у зах. Польщі, а матуру в Галичині, в місті Бучачі. Як студент був дяком і керував хором в Новому Санчі, в місцевій, вже не існуючій, церковці. Крім музики, яку дуже любив, захоплювався природою і звірятами. Те роздвосння нахилів залишилося в нього на все життя. Вищу музичну освіту розпочав у Консерваторії ім. Лисенка у Львові, і рівночасно студіював на Ветеринарній Академії там же. Свої студії — музичні і ветеринарні закінчив у Мюнхені, Німеччина, 1948. У ЗДА не покинув музики. Виступав по радіо, та телевізії. Добився до Чикагської Міської Опери, де познайомився зі славними співаками і виступав з ними в операх (напр., Тіто Гоббі, Марія Калляс, Ді Стефано). Своєю працею домігся вести успішно власну клініку малих звірят, не занедбуючи рівночасно музики. Виступав на різних концертах в усіх частинах світу і видав три власні пластинки. Одружений з Алісою Рауе, яка студіювала в Мюнхені музику; у них 2 сні: Юрій — ветер. лікар, працює з батьком і є співвласником клініки малих звірят, і Роберт — лікар, спеціаліст внутрішньої медицини. Активний член Об. Укр. Вет. Лікарів та далі активний в громадському житті як улюблений співак-баритон.

Kaluzny Antoine-Eugène. *La philosophie du coeur de Gregoire Skovoroda*. Editions Fidès, 1983. 124 p.

Skirda Alexandre. *Nestor Makhno. Le Cosaque de l'anarchie. La lutte pour les Soviets libres en Ukraines (1917—1921)*. A. S., 1982. 476 p.

Barka Vassil. *Le prince janne*. Gallimard, 1981. 364 p.

Le Messager Ukrainien. Ethnocide des Ukrainien en URSS. Documents IV. Paris, 1978. 163 p.

Hruchevsky M. *Cours d'histoire de l'Ukraine*. Paris, 1959. 242 p.

д-р ФІШЕР-СЛИЖ МАРІЯ
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Д-р Фішер-Слиж Марія, лікар-педіятр, народилася 13 вересня 1922 в Коломиї, Галичина, в родині судді д-ра Адольфа і Ольги Слижів. Укр. Акад. гімназію у Львові закінчила 1940, а мед. студії в Мюнхені 1949. Диплом д-ра медицини сдержала там же 1950. Того ж року переїздить до ЗДА і поселяється в Нью Йорку. Тут відбула інтерншіп, спеціалізуючись в дитячих недугах. Від 1956 р. веде приватну практику для дітей і немовлят в Канкакі, Ілл. (біля Чікаго). Є дипломатом Амер. Ради Дитячих Недуг, членом Укр. Лікар. Т-ва Півн. Америки і Американської Медичної Асоціації.

ВІДБУЛИСЯ ЗАСНОВНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ
«ПРИЯТЕЛІ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ, Інк.»

Нью Йорк (В. П.) — В суботу, 29-го червня, ц. р. в приміщенні НТШ в Нью Йорку, відбулися засновні збори Фундації, які відкрив д-р Атанас Фіголь, як представник ініціативної групи членів-засновників.

Правний дорадник Фундації адв. Нестор Олесницький, який перевів законне оформлення Фундації, пояснив суттєві постанови засновної грамоти. Вступним і важливим завданням Фундації — зробити все можливе, щоб дістати звільнення від податку.

Збори провадила вибрана президія у складі: д-р Володимир Баранецький, голова, д-р Степан Ворох, заступник і Слава Олесницька, секретарка. В присутності правного дорадника прочитано статут Фундації і з малими поправками його затвердили. Статут визначає число членів дирекції від 11 до 15 осіб.

Після дискусії і певних змін збори одногослосно прийняли запропонований статут.

У склад дирекції ввійшли основники Фундації в такому азбучному порядку: Володимир Баранецький (Нью Йорк), Богдан Бігус (Торонто), Євген Борис (Торонто), Степан Ворох (Вест Орендж, Н. Дж.), Володимир Гнатківський (Бейсайд, Н. Й.), Ольга Кузьмович (Бабилон, Н. Й.), Василь Мочула

д-р КОКОРУДЗ Ярослав Теодор
Фундатор ЕУ — дол. 750,—

Кокорудз Ярослав Теодор, лікар анестезист і музик, народився 22 серпня 1919 в селі Папсртно, Львівського повіту. Родина Кокорудзів за-мешкала в Кракові і тому Ярослав, наймолодший з 4-ох дітей, закінчив на-родню й середню школи в Кракові; там теж відвідував школу українознав-ства і був активним членом місцевої пластової станиці. Студіював музику в Краківській консерваторії, яку закінчив з великим успіхом; музика була для нього вимріяним світом. Але підо впливом брата Володимира вступив 1937 на мед. факультет Краківського ун-ту. Медицину закінчив 1943 в Бер-ліні. 1959 емігрував до ЗДА, поселився в Чікаго, де осягнув спеціалізацію в анестезії. Активний в гrom. житті як диригент: хору в Бінгемптоні 1952-60, в Чікаго хору «Сурма», а з 1961 хору «Славута» при укр. кат ка-тедрі св. о. Миколая, яким провадив аж до своєї передчасної смерті 26 трав-ня 1974. Помер на удар серця, залишаючи дружину Юлію, з дому Форо-вич, та три доні.

(Кліфтон, Н. Дж.), Нестор Олесницький — правний дорадник (Мейплвуд, Н. Дж.), Ярослава Олесницька (Матаван, Н. Дж.), Ірина Падох (Н. Й.), Во-лодимир Пушкар (Філядельфія, Па.), Петро Саварин (Едмонтон, Канада), Атанас Фіголь (Мюнхен, Німеччина).

Збори одноголосно вибрали президію у складі: д-р Володимир Баранець-кий — голова, д-р Атанас Фіголь — заступник, Слава Олесницька, секре-тар, д-р Володимир Пушкар — скарбник.

Згідно з статутом (стаття V-1) дирекція іменувала на членів Наукової ради Фундації таких 7 осіб: проф. Ярослав Білінський, проф. Володимир Кубійович, проф. Василь Маркусь, проф. Ярослав Падох, проф. Франк Си-син, проф. Юрій Шевельов і проф. Володимир Янів.

Згідно з статутом дирекція іменувала Контрольну комісію у складі: проф. Аркадій Жуковський, д-р Іван Флис, дир. Петро Яцик, мгр. Володимир Рак і адв. Андрій Семотюк.

Перше засідання Президії Дирекції.

Справа наліво: Володимир Баранецький — голова, Ярослава Олесницька — секретар, Атанас Фіголь — заступник голови, Володимир Пушкар — скарбник.

Створення важливої Фундації «Приятелів енциклопедії України, Інк.» повинно дати нам уможливлення дальшої праці для закінчення Енциклопедії українознавства українською та англійською мовами.

Сорок років тому, у 1945 р. велике діло почав проф. Вслодимир Кубійович, передаючи нам нині 3 томи Української Енциклопедії загальної і 9 томів гаслової. Крім того, вийшли 2 томи Української Енциклопедії англійською мовою.

Тепер іде праця над повною енциклопедією України англійською мовою (гасловою), яку спонзорує канадський університет. Вже появилася 1 том і йде праця над дальшими томами.

Українська енциклопедія, це найкраща зброя проти Москви, яка всіма засобами старається знеславити український нарід та перевернути правдиві факти з історії України. Наша підтримка для цієї великої справи є конечна.

Понад дві-третини праці для видання всіх томів цієї Енциклопедії в українській та англійській мовах уже виконані. Доложимо усіх старань, даймо потрібні фонди, щоби закінчити це монументальне діло перед 1000-літнім ювілеєм нашого християнства й української культури.

(«АМЕРИКА», Філадельфія, ч. 115, 10 липня 1985)

... на початку була ідея-думка:

ФУНДАЦІЯ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ, Інк.

Фундація постала 29 червня 1985 і поставила собі завдання — створити

ВІЧНИЙ ФОНД ЕУ

Вона сама цього зробити не зможе, якщо не прийдуть їй з допомогою усі приятелі й прихильники ЕУ в цілому світі, і то постійно, не «один раз». Акція вимагає кілька літ часу. Тому перетворюймо одноразові Громадські Комітети Акції-С 1985 на сталі

КЛЮБИ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ!

С Т А Т У Т

ФУНДАЦІЇ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ, Інк.

СТАТТЯ I. Назва і місце осідку.

§ 1. Назва Корпорації:

«ФУНДАЦІЯ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ, Інк.»

Стаття перша Інкорпораційного чартера подає англійську назву:

“THE FOUNDATION OF
FRIENDS OF THE ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE, INCORPORATED”

§ 2. Місце осідку Корпорації: Jersey City, New Jersey, U.S.A.

Початкова адреса Корпорації:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street,
JERSEY CITY, N. J. 07302
Att. Mrs. Luba Lapuchak

В міру потреби Дирекція може встановляти теж інші адреси.

СТАТТЯ II. Завдання і обсяг діяльності Корпорації.

- § 1. Забезпечувати фондами появу періодичних (що 5—10 років) доповнень до виданих уже томів ЕУ, українською чи англійською мовами, зокрема — на випадок потреби — допомогти закінчити ЕУ/2 і АЕУ/2.
- § 2. Підтримувати фінансово видання ЕУ іншими мовами, передовсім: німецькою, французькою і еспанською.
- § 3. З упливом часу подбати про перевидання справлених і доповнених томів ЕУ як українською, так і іншими мовами.
- § 4. Відносно до кожночасних потреб і обставин фінансувати видання спеціалізованих енциклопедій українознавства (напр. енциклопедії української діаспори, т. зв. ЕУ/3) і енциклопедичних словників (напр. енциклопедичний словник сучасного українського дисидентського руху тощо).
- § 5. Дбати про появу українсько-іншомовних словників: правописних, стилістичних, етимологічних і ін., як теж термінологічних посібників.
- § 6. Стимулювати і підтримувати матеріально видання «Україніки» в престижних бібліотеках і архівах світу, як Конгресова бібліотека в Вашингтоні, паризька Сорбона, Ватикан, Істамбул і ін.

СТАТТЯ III. Членство і організаційна схема Корпорації.

- § 1. Членами Корпорації є особи, що належать до її керівних органів. А ті органи такі: 1. Дирекція. 2. Наукова Рада. 3. Контрольна Комісія.
- § 2. Згідно з постановами другої точки засновної грамоти («чартера») Корпорації, її членам не вільно мати ніякої матеріальної користи з приводу їхнього членства в Корпорації.

СТАТТЯ IV. Дирекція.

- § 1. Дирекція складається з 11—15 членів.
- § 2. Першими членами Дирекції є члени-засновники Корпорації в числі 11-ти осіб; дальших членів вибирає сама Дирекція в міру потреби, тобто в міру відходу її членів (так, щоб загальне число членів Дирекції не впало нижче 11-ти і не перевищило числа 15).
- § 3. Нових членів Дирекції затверджують Загальні Збори Корпорації.
- § 4. Члени Дирекції вибирають з-поміж себе Президію в такому складі:
- а) голова
  - б) заступник голови
  - в) секретар
  - г) скарбник.
- § 5. Завдання Дирекції:
- а) Плянє і проводить корисні для Корпорації акції, зокрема для придбання фондів, потрібних для виконання статутних завдань.
  - б) Виконує ухвалені проєкти Наукової Ради Корпорації.
  - в) Може покликати до життя адміністраційне бюро з платними силами. Службовиками можуть бути члени Дирекції або особи з-поза Корпорації.
  - г) Виготовляє щорічні звітлення і прелімінар бюджету на майбутній рік, що його затверджує Контрольна Комісія Корпорації.
  - г) Виконує рішення Загальних Зборів Корпорації.
  - д) Президія Дирекції репрезентує Корпорацію назовні.
  - е) Всі офіційні документи Корпорації підписують голова Дирекції або його заступник і секретар; документи фінансового характеру, голова або його заступник і скарбник.

СТАТТЯ V. Наукова Рада.

- § 1. Наукова Рада складається з 5-ти до 7-ми членів; перших членів іменує Дирекція. Дальших членів вибирає сама Наукова Рада в міру відходу членів Ради (так, щоб їхнє число не зійшло нижче 5-ти осіб). Членів Наукової Ради затверджують Загальні Збори.
- § 2. На першому засіданні Наукова Рада вибирає з-поміж себе голову, його заступника й секретаря.
- § 3. Завдання Наукової Ради:
  - а) Розглядати й оцінювати плани праці та проєкти подані Дирекцією.
  - б) Пропонувати власні проєкти.
- § 4. Розбіжність поглядів між Науковою Радою і Дирекцією вирішує більшість членів Корпорації.

СТАТТЯ VI. Контрольна Комісія.

- § 1. Контрольна Комісія складається з 3-ох до 5-ти членів; перших членів КК іменує Дирекція; дальших членів вибирають Загальні Збори Корпорації.
- § 2. Завдання Контрольної Комісії:
  - а) Контрольна Комісія перевіряє кожного року діяльність і книговедення Дирекції, зокрема фінанси.
  - б) На Загальних Зборах Корпорації пропонує схвалити абсолюторію Дирекції.
  - в) Якщо Контрольна Комісія визнає це за необхідне, вона має право домагатися від Дирекції скликати Надзвичайні Загальні Збори Корпорації та подати їх програму.

СТАТТЯ VII. Загальні Збори Корпорації.

- § 1. У Загальних Зборах беруть участь лише члени всіх органів Корпорації, тобто: Дирекції, Наукової Ради і Контрольної Комісії.
- § 2. Звичайні Загальні Збори скликає Дирекція що два роки. Запрошення на Загальні Збори має розіслати Дирекція Корпорації до членів її керівних органів щонайменше 3 місяці перед датою намічених Загальних Зборів.
- § 3. Надзвичайні Загальні Збори скликає Дирекція тільки в двох випадках:

- а) на домагання щонайменше двох третин членства Дирекції, або
- б) на доручення Контрольної Комісії (дивись стаття VI, § 2 в.).

§ 4. Права і завдання Загальних Зборів:

- 1) Зміна і доповнення засновної грамоти Корпорації («чартера») та статуту («бай-ло»).
- 2) Полагоджування внутрішніх суперечностей у Корпорації.
- 3) Вислухати звіти керівних органів Корпорації та провести над тими звітами дискусію.
- 4) Затвердження нових членів Дирекції та вибір нових членів Наукової Ради і Контрольної Комісії (дивись стаття VI, § 1).
- 5) Схвалення абсолюторії Дирекції.
- 6) На випадок конечности, вирішити роз'язати Корпорацію.

§ 5. Загальні Збори вирішують справи звичайною більшістю голосів; тільки в двох найважливіших питаннях необхідно більшості двох третіх голосів, а саме:

- а) у питанні зміни засновної грамоти («чартера») і статуту («бай-ло») Корпорації і
- б) у справі евентуального розв'язання Корпорації.

§ 6. Щоб бути правосильними, Загальні Збори мусять відбутися при фізичній або кореспонденційній участі звичайної більшості членства Корпорації. (Фізично неprisутні члени мають право передати свої голоси одному з членів фізично присутніх на Зборах).

§ 7. Якщо члени Корпорації не явились на Загальні Збори в числі, що його вимагає цей статут, Дирекція мусить повідомити все членство про нову дату Загальних Зборів не пізніше як 6 тижнів перед ними. Ті другі Загальні Збори будуть правосильні без уваги на кількість їх фізичних і кореспонденційних учасників.

§ 8. На випадок розв'язання Корпорації, ухваленого згідно з вимогами засновної грамоти («чартера») і цього статуту («бай-ло»), ліквідаційні Загальні Збори вирішують, чиєю власністю стає майно Корпорації. Першенство повинна мати така українська установа в діаспорі, що мета її існування і справжня її активність найбільше зближені до завдань Фундації Приятелів Енциклопедії України.

Нью Йорк, 29 червня 1985: — засновні Загальні Збори Корпорації, на яких повищій текст статута («байльо») одноголосно прийнято.

МАТИЯШ ВАСИЛЬ і ГАЛИНА
Фундатор-меценат ЕУ — дол. 1.000,—

Матияш Василь, робітник, народився в Діцдел, Пенсильвенія, ЗДА. Після закінчення середньої освіти працював у лісництві. Учасник 2-ої світової війни (хорунжий) 1945 в Австрії, був зв'язковим між біженцями та американською армією. 1946 пізнав мед. сестру Галину Лярушківну, народжену 7 січня 1922 на Харківщині в м. Охтирка і після вінчання 8 серпня 1947 в м. Лінц у Австрії, повернувся з нею до ЗДА. Включився в громадське життя як спортовий виховник молоді і член хорів — церковного, ансамблю бандуристів «Гомін» і «Трембіта» в Ньюарку, Н. Дж. Працював у броварстві (спершу ф-а Балантайн, опісля Пепсі-Блу-Рібон). Галина виховувала дітей: Оленку, Олега, Ляріну (усі закінчили університетські студії) і трьох унуків; працювала теж мед. сестрою у вакаційних таборах «Чорноморської Січі» в Ньюарку, Н. Дж.; померла 3 березня 1984.

Посмертну Фундацію ЕУ в пам'ять дружини, мамі і бабуні Галини вплатив муж Василь.

В ЗДА просимо виписувати чеки на КОРПОРАЦІЮ:

FOUND. of FR. ENCYCL. of UKRAINE, Inc. (це скорот!)

Повна назва корпорації звучить:

THE FOUNDATION OF
FRIENDS OF THE ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE, INCORPORATED

Чеки висилати на адресу секретаря Корпорації:

Mrs. Yaroslawa OLESNYCKYJ
6 Nebraska Dr.
Matawan, N. J. 07747
Tel.: (201) 583-8035

ПОМИЛКИ — ДОПОВНЕННЯ — ВИЯСНЕННЯ

1. Вп. П. мгр. Федейко Ольга (Торонто): вплатила дол. 500 в пам'ять мужа Іларійона («ВіС» ч. 21 стор. 48) + дол. 1.000 фундацію від себе («ВіС» ч. 23 стор. 55) + щераз дол. 500 в пам'ять мужа («ВіС» ч. 26 стор. 44) = разом дол. 2.000. Оба життєписи будуть получені як одна спільна фундація дол. 2.000.
2. Вп. П. Федик Дмитро і син Юрій, Торонто: вплатили двічі по \$ 500 — разом \$ 1.000; просимо життєписи і фотознімки.
3. БУК — Братство Українців Католиків при церкві св. Миколая, Торонто: декларацію \$ 500 зреалізовано — \$ 100 («ВіС» ч. 23 стор. 55) + \$ 400 («ВіС» ч. 24 стор. 60) — фото-знімку й історію БУК дістали, використовувемо, просимо вибачити спізнєння спричинєне передовсім малим об'ємом «ВіС».
4. Вп. П. Сосновська Оксана, Торонто: життєпис бл. п. мужа Михайла буде доповнений наступним текстом: «Між оптимізмом і песимізмом: вибрані статті і есеї 1968—1975» (1979). Співробітник ЕУ (виготовив індекс до обох томів АЕУ/1). Висота фундації: \$ 1.000 («ВіС» ч. 24 стор. 21) + \$ 300 «в десяти річницю смерти» вплачені 9 січня 1985 (ще не проголошені!); разом до нині \$ 1.300. Просимо вибачєння за пропущєння, дякуємо за прихильність.
5. «Вісті із Сарселю» ч. 26
стор. 13 видрукувано в першій стрічці підпису під знімкою
Ф. Ігнатович, має бути: Ф. І г н а т ю к .
стор. 43 в розділі «Торонто» під Винницький Остап і Наталія
додати: (разом \$ 5.000)
стор. 44 продовження «Торонто» під Чорній Андрій і Ольга
додати (разом \$ 1.000).

Також в цьому 27-мому числі «ВіС» ми НЕ могли вмістити всіх фондаторів ЕУ, які надіслали нам життєпис і фото-знімки. Зробимо це в наступних числах. Просимо вибачєння, вирозуміння, терпєливости й сердєчно дякуємо за прихильність.

Редакція «ВіС»

Жертуйте на вічний фонд Енциклопедії Українознавства по \$1.000 чи по \$500 і так ставайте меценатами чи фондаторами ЕУ.

Ваші життєписи, фото і пожертви будуть надруковані в останньому, 10-му томі ЕУ. Щедрою пожертвою на ЕУ збудете собі пам'ятник, триваліший від каменю і криці, який збереже Ваше добре ім'я для сучасників і майбутніх поколінь.

В К А Н А Д І просимо виписувати чеки на ПАТРОНАТ:

Адреса Патронату НТШ-Сарсель у Торонті:

Patronat NTSh, 16 Bracondale Hill Rd., Toronto, Ontario M6G 3P4, Canada
Tel.: (416) 656-5822

UKRAINE:
A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Volume I and II

The First Volume: General Information, Physical Geography and Natural History, Population, Ethnography, Ukrainian Language, History of Ukraine, Ukrainian Culture, and Ukrainian Literature.

PRICE: \$ 75.00

The Second Volume: Law, The Ukrainian Church, Scholarship, Education and Schools, Libraries, Archives and Museums, Book Printing, Publishing and the Press, The Arts, Music and Choreography, Theater and Cinema, National Economy, Health and Medical Services and Physical Culture, the Armed Forces, Ukrainians Abroad.

PRICE: \$ 85.00

You can obtain both volumes for only \$ 140.00

Including Postage

Mail the order with your check to:

**UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 073002**

У вересні 1985 появиться

другий наклад

ПЕРШОГО ТОМУ АЕУ/2 — АНГЛОМОВНА СЛОВНИКОВА ЕУ/2

Ціна в КАНАДІ за 1 прим. канад. \$ 119,50

„ в ЗДА „ „ амер. \$ 94,50

В усіх інших країнах рівновартість амер. доляра.

Замовлення приймають усі Комітети зустрічей АКЦІЇ-С 1985, В-во «КНИГА» в Мюнхені, або замовлення слати безпосередньо на адресу:

CANADIAN FOUNDATION for UKRAINIAN STUDIES

133 West 5-th Ave., P.O. Box 205

VANCOUVER, B.C. V5Y 3X1

CANADA

Tel. (604) 266 — 4540 (John STASHUK)

WE NEED YOUR SUPPORT!

Entsyklopediia Ukrainoznavstva is the greatest cultural achievement of the Ukrainian diaspora after the Second World War. This monumental work has been appearing since 1948. The results of almost 40 years of dedicated work are the following:

- a) three volumes of the first, thematic edition in Ukrainian (EU-1, 1230 pp)
- b) two volumes of an English translation of EU-1 entitled **Ukraine, A Concise Encyclopaedia** (AEU-1, 2580 pp)
- c) nine volumes of the second, alphabetic part (EU-2) in Ukrainian (from A to Kh, 3600 pp) with one more volume to be published
- d) one volume of the English version of EU-2 entitled **Encyclopedia of Ukraine**, (AEU-2), published by the University of Toronto Press in 1984, with three more volumes to follow.

ALTOGETHER 15 volumes have been published and 4 are being prepared for publication (each volume of the **Encyclopedia of Ukraine** corresponds to about three volumes of the Ukrainian alphabetic encyclopedia). To complete the project we need 10 more years!

ENTSYKLOPEDIA UKRAINOZNAVSTVA is a lasting cause!

It is lasting in the sense that as long as there is a Ukrainian nation there will be a need for this reference work. New versions of it will be necessary: updated and supplemented editions, translations into other major languages, new specialized reference works such as an Encyclopedia of the/or Ukrainian diaspora. This appeal is directed to Ukrainians in the Free World, for our Homeland is enslaved and expects action from us.

The nature of the task demands that we convert our experience and energy into capital; that we create the conditions under which the life of our child — **Entsyklopediia Ukrainoznavstva** — will continue.

Until now we have collected and used up over one million dollars. The Presidium of the Shevchenko Scientific Society (NTSh) in Europe is launching a drive to set up a million-dollar Entsyklopediia Ukrainoznavstva Fund. We must pass on to our successors not only the instruction to carry on the task, but also the most ample means possible for carrying it out.

WE MUST CONTINUE OUR COLLECTIVE "GOOD DEED" OF SUPPORTING THE PUBLICATION OF EU!

Société Scientifique Ševčenko
29 rue des Bauves, 95200 Sarcelles (Val d'Oise)
France, (tel. 990 05 82)

Ševčenko Gesellschaft der Wissenschaften
Pienzenauerstrasse 15, 8000 München 80, W. Germany
(Tel. 98 03 72)